

Rafał Klimkiewicz

20 LET

**SLEZSKÉ
FOTOGRAFICKÉ
SPOLEČNOSTI ŠTF**

TEORETICKÁ BAKALÁŘSKÁ PRÁCE
OPAVA 2022

SLEZSKÁ UNIVERZITA V OPAVĚ
FILOZOFICKO-PŘÍRODOVĚDECKÁ
FAKULTA V OPAVĚ
INSTITUT TVŮRČÍ FOTOGRAFIE

SLEZSKÁ UNIVERZITA V OPAVĚ
FILOZOFICKO-PŘÍRODOVĚDECKÁ FAKULTA V OPAVĚ
TEORETICKÁ BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

20 let Slezské fotografické společnosti ŠTF

20 years of the Silesian Photographic Society ŠTF

Rafał Klimkiewicz

Obor: Tvůrčí fotografie

Vedoucí bakalářské práce: Mgr. BcA. Michał Szalast

Oponent: MgA. BcA. Arkadiusz Gola, Ph.D.

Opava 2022

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
FILOZOFICKO-
PŘÍRODOVĚDECKÁ
FAKULTA V OPAVĚ

Institut tvůrčí
fotografie FPF
Slezské univerzity
v Opavě

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Akademický rok: 2021/2022

Zadávací ústav:	Institut tvůrčí fotografie
Student:	Rafal Klimkiewicz
UČO:	46014
Program:	Filmové, televizní a fotografické umění a nová média
Obor:	Tvůrčí fotografie
Téma práce:	T: 20 let Slezské fotografické společnosti ŠTF
Téma práce anglicky:	T: 20 years of the Silesian Photographic Society ŠTF
Zadání:	Cílem práce je představit vznik a činnost Slezské fotografické společnosti v průběhu 20 let její existence: od roku 2002 do roku 2022.
Literatura:	Boris von Brauchitsch „Mała historia fotografii“ (Malá historie fotografie), Wydawatelství Cyklady 2004. Kolekce George Eastman House, editovali Therese Mulligan a David Wooters „Historia fotografii od 1839 roku do dziś“ (Historie fotografie od roku 1839 do současnosti), Wydawatelství Taschen Publishing House / TMC Art. Dorothea Glazek, Elżbieta Łubowicz, Piotr Muschalik, Ada Grzelewska, Bożena Cząstka-Szymon, Jindřich Štreit „Piotr Szymon fotografie“, vydala Akademie výtvarných umění v Katovicích, 2017 Michał Szalast „Krzysztof Gołuch raná tvorba“, Teoretická bakalářská práce, Vydal ITF, Opava 2019 Ignacy Płażewski, „Dzieje polskiej fotografii“ (Dějiny polské fotografie), vydavatel, Książka i Wiedza 2015 Archivní webové stránky Slezské fotografické společnosti: http://www.stf.katowice.pl/archiwum/wydar.htm Webové stránky Slezské fotografické společnosti: http://www.stf.katowice.pl webové stránky Andrzeje Koniakowského: http://www.andrzej.koniakowski.stf.katowice.pl
Vedoucí práce:	BcA. Michał Szalast
Datum zadání práce:	15. 7. 2022

Souhlasím se zadáním (podpis, datum):

.....
prof. PhDr. Vladimír Birgus
vedoucí ústavu

Abstrakt

Cílem práce je představit vznik a činnost Slezské fotografické společnosti v průběhu 20 let její existence: od roku 2002 do roku 2022. Představuje profily vybraných členů Společnosti i nejvýznamnější výstavy a aktivity.

Popisují v ní činnost skupiny za všechny roky její existence. Vzhledem k nedostatku tištěné literatury je tato práce z velké části založena na rozhovorech s jejími členy a na archivních materiálech webových stránek ŠTF a materiálech aktuálně získaných od členek a členů společnosti.

Tato práce je zároveň pokusem o kritické zhodnocení ŠTF.

Klíčová slova

Slezská fotografická společnost, fotografická skupina, fotografie na Horním Slezsku, fotografické skupiny, ŠTF, STF.

Abstract

The aim of the thesis is to present the establishment and activities of the Silesian Photographic Society during the 20 years of its existence: from 2002 to 2022. It presents the profiles of selected members of the Society as well as the most important exhibitions and activities.

In it, I describe the activities of the group over all the years of its existence. Due to the lack of printed literature, this work is largely based on interviews with its members and archival material from the ŠTF website and material currently obtained from members of the society.

This work is also an attempt at a critical evaluation of ŠTF.

Keywords

Silesian Photographic Society, photographic group, photography in Upper Silesia, photographic groups, ŠTF, STF.

V Opavě, 15. července 2022 Rafał Klimkiewicz

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci vypracoval samostatně a použil jsem pouze citované zdroje, které uvádím v bibliografických odkazech.

Souhlas se zveřejněním

Souhlasím, aby tato bakalářská práce byla zařazena do Univerzitní knihovny Slezské univerzity v Opavě, do knihovny Uměleckoprůmyslového muzea v Praze a zveřejněna na internetových stránkách Institutu tvůrčí fotografie FPF SU v Opavě.

Rafał Klimkiewicz

Poděkování

Tato práce by nevznikla bez pomoci, obrovské podpory a trpělivosti pedagogů Institutu tvůrčí fotografie v Opavě.

Velký dík patří profesoru prof. PhDr. Vladimíru Birgusovi, docentu doc. Mgr. Václavu Podestátovi, doktoru MgA. BcA. Arkadiuszovi Gola, Ph.D. a magistrovi Mgr. BcA. Michalu Szalastovi.

Děkuji rovněž všem paním a pánům, pedagogům a zaměstnancům ITF v Opavě. Jsem Vám velmi vděčný za všechna dosavadní báječná léta studia a za neustálé rozšiřování mých uměleckých obzorů.

Rafał Klimkiewicz

„Při posuzování něčí fotografie je nejdůležitější si všimnou dobrých prvků a soustředit na ně svou plnou pozornost. Citlivého člověka to povzbudí a inspiruje k další tvůrčí činnosti, sám si všimne svých chyb a vyvaruje se jich. A pokud si jich nevšimne, je nutné mu to v individuální výměně názorů velmi jemně naznačit.¹„

Jan Sunderland²

---

¹ Citát umístěný na webu: <http://www.andrzej.koniakowski.ŚTF.katowice.pl/2005-10.html>

² Jan Sunderland (1891-1979) Fotograf, výtvarník, výtvarný kritik a teoretik. Spoluzakladatel ZPAF

Obsah

Úvod	11
Kapitola 1. Geneze fotografických společností	13
Kapitola 2. Slezská fotografická společnost	15
I. Počátky ŠTF	15
II. Činnost skupiny v průběhu let	17
Kapitola 3. Kolektivní výstavy Slezské fotografické společnosti	53
I. Kolektivní výstava ŠTF - 9.9.2003	53
II. Kolektivní výstava ŠTF - 8.2.2006	61
III. Kolektivní výstava ŠTF - 7.11.2014	67
IV. Kolektivní výstava ŠTF - 11.4.2015	72
Kapitola 4. Profily vybraných představitelů ŠTF	81
I. Zakladatel Józef Wolny	81
II. Umělecký vedoucí Andrzej Koniakowski	85
III. Host společnosti Piotr Szymon	89
IV. Profily vybraných členek a členů ŠTF, se kterými jsem vedl osobní rozhovory:	93
• Adam Sowa	93
• Agnieszka Łakomy-Chłosta	94
• Arkadiusz Bała	95
• Barbara Szewczyk-Szelka	97
• Janusz Drobisz	99
• Krzysztof Gołuch	100

• Krzysztof Strzoda	102
• Marcin Tomalka	104
• Marek Locher	105
• Michał Jędrzejowski	107
• Michał Krawczyński	108
• Michał Szalast	109

Kapitola 5. Seznam členek, členů a příznivců ŠTF **111**

Závěr **114**

Bibliografie **123**

Seznam jmen **124**

Úvod

Slezská fotografická společnost byla od samého počátku organismem majícím svůj vzor v historických úspěších dřívějších polských tvůrčích skupin. Současně však byl ŠTF především společenským spolkem, který však měl velké fotografické aspirace.

Tato práce si klade za cíl odpovědět na otázku: naplnila 20letá historie společnosti naděje jejích členů a umožnila jim se rozvíjet a dosáhnout úspěchu? Neomezovala tato v zásadě velmi ušlechtilá iniciativa její tvůrce a účastníky?

Proč ji během této doby opustilo tolik talentovaných osob? Osob, které později slavily úspěchy ve světě fotografie.

Nesoustředili se sami účastníci, i přes vedení charismatického vůdce, mentora a dokonce guru, jak jej někteří nazývali - Józefa Wolného, někdy více na společenský život než na své vlastní umělecké ambice?

V této práci se snažím na tyto otázky odpovědět.

Kapitola 1. Geneze fotografických společností

Díky vynálezu Louise Jacquese Mandé Dagurre³ předloženého Francouzské akademii věd v roce 1839, se zrodila fotografie⁴. Již o 12 let později vznikla v Paříži první fotografická skupina. Založil ji Španěl Benito R. de Monfort⁵ a byla hrdě nazývána Heliografickou společností (La Sociétés Héliographique).⁶

Tato skupina složená převážně z vědců a vynálezců měla záměr urychlit rozvoj fotografie. Již o necelé tři roky později svou činnost ukončila. Krátce nato, v roce 1854, vznikla Francouzská fotografická společnost (Société Française de Photographie), která již o rok později uspořádala první výstavu.

V Polsku tehdy probíhalo dělení Polska. Přesto byl v roce 1841 ve Varšavě založen první závod, vykonávající daguerrotypy. Do vzniku první fotografické skupiny na zemi polské však muselo uplynout půl století, než mohl být 27. března 1891 založen amatérský Klub milovníků fotografického umění ve Lvově.

Jeho tvůrci byli Tadeusz Barącz⁷, Karol Stromenger⁸ a Tadeusz Szajnok⁹. Tato skupina byla složena z amatérů, organizovala mezi svými členy setkání, přehlídky a první fotografické soutěže. O tři roky později byla spoluorganizátorem Všeobecné národní výstavy ve Varšavě, která přispěla k výraznému rozšíření fotografického umění mezi amatéry.

V následujících letech začaly v různých městech rozděleného Polska vznikat další fotografické iniciativy. Tyto skupiny působily mimo jiné ve Varšavě, Krakově

---

³ Francouzský scenárista a malíř, tvůrce daguerrotypie

⁴ Historie fotografie, kolektivní dílo, nakladatelství Taschen 2010, str. 40

⁵ Benito Raimundo Monfort Blanch , španělský fotograf, vydavatel a podnikatel.

⁶ Spolek se rozpadl již po necelém roce působení

⁷ Polský sochař a medailér, tvůrce četných portrétních plastik a pomníků.

⁸ Předseda Klubu milovníků fotografického umění, povoláním právník

⁹ Fotograf, učebnice o fotografii a autor poznávacích alb

a Poznani¹⁰.

První místní fotografická skupina ve Slezsku vznikla v roce 1919 v Katovicích jako Sdružení nezávislých fotografů. V té době také vznikl konkurenční Spolek Slezsko-Dąbrowski a v roce 1925 vznikl Katovický fotografický spolek, zatímco v roce 1934 Slezský spolek milovníků fotografie, který mezi amatérskými fotografy propagoval uměleckou fotografii, vynikající obrazovou kompozicí, tonalitou a speciálním zpracováním pozitivu¹¹.

V září 1927 se ve Varšavě konal dvoudenní Kongres polských milovníků fotografie, kterého se zúčastnili členové různých fotografických skupin z celé země, jak rovněž zástupci kulturních orgánů a vzdělávacích institucí. Byl tehdy představen projekt Asociace polských fotografických společností, což měla být instituce schvalující a sestavující akční plán společností a dohlížející na jeho realizaci¹².

Nezávisle tehdy působil rovněž Fotoklub, vzniklý v roce 1929 (v podstatě elitnější, v době svého vzniku měl pouze 27 členů¹³) a byl zcela nezávislý na Asociaci polských fotografických společností.

V té době to však byly celostátní skupiny, především Polská společnost milovníků fotografie, která v roce 1931 změnila název na Polská fotografická společnost, na další roky až do vypuknutí 2. světové války určovaly rozvoj fotografie v Polsku.

Po skončení války se společnosti a fotografické skupiny v Polsku začaly obnovovat a centralizovat. Znovuzrozená v letech 1948-1961 Polská fotografická společnost sdružující amatérské fotografy začlenila do svých struktur kluby, skupiny

---

¹⁰ V roce 1901 působila ve Varšavě Varšavská fotografická společnost, která se v roce 1907 přeměnila na Polskou společnost milovníků fotografie. Od roku 1902 působila v Krakově Společnost amatérských fotografů a v roce 1916 byl založen Svaz profesionálních fotografů Polského království. V Poznani při Německé společnosti pro umění a vědu působila od roku 1895 místní fotografická skupina.

¹¹ Adam Sobota, Śląska Fotografia - Czytelnia Sztuki:
https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&ved=2ahUKEwiU_I-nxcP4AhUCtosKHWtgAUoQFnoECBoQAQ&url=http%3A%2F%2Fwww.czytelniasztuki.pl%2Fwp-content%2Fuploads%2F2012%2F02%2FA.Sobota_slaska_fotografia.doc&usg=AOvVaw0d3EnfQXmy9caSySwT2TpH

¹² Ignacy Płazewski, Dzieje polskiej fotografii

¹³ Mezi prvními členy byli mj. Jan Bułhak, Marian Dederko, Józef Kuczyński, Tadeusz Wański a Henryk Mikolasch

a fotografické kroužky jako pobočky Polské fotografické společnosti.¹⁴

V Katovicích po válečné přestávce přežila, povstala v roce 1925¹⁵ Katovická fotografická společnost¹⁶, To právě ona se následně stala vzorem pro vznik nové skupiny nadšenců, fotografů – členů Slezské fotografické společnosti.

Kapitola 2. Slezská fotografická společnost

I. Počátky ŠTF

Začátek 21. století byl obdobím, ve kterém se lidé doslova ponořili do dynamiky se rozvíjejícího internetu. Téměř všichni fotografové se snažili být přítomni na různých fórech a oborových portálech. Chtěli vstoupit do nového prostředí, nového, pro ně dosud neznámého virtuálního světa.

V té době, na začátku roku 2002, se zrodila myšlenka na vytvoření nové fotografické skupiny. Jejím autorem byl Józef Wolny, který o ní hovořil na neformálních setkáních fotografů. V 90. letech 20. století se konaly každý měsíc, vždy po fotografické burze, která se konala v prostorách Slezské pobočky Svazu polských uměleckých fotografů ve Varšavské ulici v Katovicích.

„Nápad byl od začátku až do konce můj, i když to všechno začalo v ZPAF, tedy na takzvaných fotografických burzách, já jsem tam měl vždy spoustu přátel“.¹⁷

---

¹⁴ V roce 1945 byl v Poznani založen Spolek milovníků fotografie a v roce 1947 byla ve Vratislavi založena Vratislavská fotografická společnost, V roce 1946 vznikl Svaz polských uměleckých fotografů, jehož cílem bylo navázat na odkaz Fotoklubu, který zanikl s vypuknutím 2. světové války.

¹⁵ Tato společnost fungovala téměř do konce 20. století

¹⁶ Adam Sobota, Śląska Fotografia – Czytelnia Sztuki:
https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&ved=2ahUKEwiU_I-nxCP4AhUCtosKHWtgAUoQFnoECBoQAQ&url=http%3A%2F%2Fwww.czytelniasztuki.pl%2Fwp-content%2Fuploads%2F2012%2F02%2FA.Sobota_slaska_fotografia.doc&usg=AOvVaw0d3EnfQXmy9caSySwT2TpH

¹⁷ Józef Wolny, rozhovor s autorem 24.05.2022

- říká Józef Wolny, který k realizaci svého nápadu přizval svého kolegu fotografa Andrzeje Koniakowského. O této myšlence informoval i několik dalších fotografů, kteří se později objevili na setkáních ŚTF a předtím tuto iniciativu propagovali v umělecké komunitě.

Během prvních rozhovorů na fotografické burze, které později pokračovaly na setkáních v kavárnách, dopěli k závěru, že si v nové digitální době lidé vyměňují informace hlavně prostřednictvím internetu, ale osobní setkání jim chybí. Bylo tedy rozhodnuto, že stojí za to vytvořit skupinu lidí, kteří se čas od času setkají, třeba na fotografické burze, proberou své fotografie a vymění si například zkušenosti o právě zakoupeném vybavení.

Vzorem jim byla dnes již neaktivní Katovická fotografická společnost¹⁸, vznikla v roce 1925 a fungující téměř do konce 20. století, kdy v 80. letech zahájil svou fotografickou cestu rovněž Józef Wolny.

Na setkáních KTF na ul. Wieczorka (dnešní ul. Staromiejska) v ateliéru Foto Holas se objevili mj. Jerzy Lewczyński¹⁹ i Zofie Rydet²⁰. Právě tam se Wolny seznámil se Zbigniewem Sawiczem - známým katovickým fotoreportérem, o kterém jeho kolegyně a kolegové říkali, že je duší skupiny KTF, člověkem, který znal každého a Alfredem Ligockim - spisovatelem, autorem knih o umění a fotografii, fascinujícím se mj. Edwardem Steichenem²¹ a jeho projektem „Člověčí rodina“ („The Family of Man“)²². Ligocki byl milovníkem tiskové fotografie, kterou nakazil Wolneho. Právě pro ni se brzy, ještě v 80. letech, vzdal své profese horníka, elektrikáře - požárního inspektora na dole Halemba v Rudě Śląské. Šéf fotografů týdeníku Panorama Stanisław Gadomski jej přivedl do redakce, kde Wolny získal práci fotoreportéra.

---

¹⁸ Adam Sobota Śląska Fotografia - Czytelnia Sztuki: https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&ved=2ahUKEwiU_l-nxcP4AhUCtosKHWtgAUoQFnoECBoQAAQ&url=http%3A%2F%2Fwww.czytelniasztuki.pl%2Fwp-content%2Fuploads%2F2012%2F02%2FA.Sobota_slaska_fotografia.doc&usg=AOvVaw0d3EnfQXmy9caSySwT2TpH

¹⁹ Jerzy Lewczyński - umělec, fotograf, kritik a publicista, tvůrce aktivit s názvem „archeologií fotografie“

²⁰ Zofia Rydet - umělkyně fotografka, autorka cyklů: Mały człowiek (Malý člověk), Czas przemijania (Čas míjení), Zapis socjologiczny (Sociologický zápis), Nieskończoność dalekich dróg (Nekonečno dalekých cest), Suita śląska (Slezská suite), ale také fotografických koláží.

²¹ Edward Steichen (1879-1973) americký fotograf a malíř. Spolu s Alfredem Stieglitzem a dalšími fotografy založil skupinu Foto-Secesja, jejímž hlavním orgánem byl časopis „Camera Work“.

²² Józef Wolny, rozhovor s autorem 24.05.2022

Díky zkušenostem z Katovické fotografické společnosti, při vzpomínce na atmosféru těchto setkání, výměnu myšlenek a názorů se ve Wolného mysli původně zrodila myšlenka vytvořit podobnou skupinu nadšenců.

Společně s Andrzejem Koniakowskim se rozhodli uspořádat první setkání, na které měli pozvat kolegy fotografy z Katovické burzy a všechny lidi, ke kterým se informace o ní dostala tzv. „šuškandou“.

Józef Wolny napsal manifest:

“ŚTF je skupina laskavých lidí, kteří chtějí zlepšit své dovednosti v ušlechtilém umění fotografování. Většina z nich jsou dobří přátelé z internetových fotografických diskuzních fór. Virtuální svět má však svá omezení, a tak se zrodila myšlenka setkání mimo síť. Členové ŚTF zvou do svých řad všechny, které fascinuje záznam měnícího se časoprostoru, bez ohledu na věk, dovednosti či profesní postavení. Plánuje se realizace fotografických projektů, plenéru a výstav. Dnešním cílem je vytvořit portfolio členů na internetových stránkách věnovaným fotografii a činnosti Slezské fotografické společnosti. Lze vidět touhu navázat na slavné tradice činnosti Slezské společnosti milovníků fotografie a Katovické fotografické společnosti.”²³.

II. Činnost skupiny v průběhu let

23. února 2022 bylo uspořádáno první setkání ŚTF. Čestnými hosty byli známí umělci Piotr Szymon a Andrzej Koniakowski, kteří členy nově vzniklé skupiny pozvali na setkání v prostorách katovického ZPAF, ve kterém byl v té době členem představenstva.

²³ Archivní webová stránka ŚTF: <http://www.ŚTF.katowice.pl/archiwum/wydar.htm>

Inaugurační setkání ŠTF. Fotografie z archivní webové stránky ŠTF²⁴, Foto Józef Wolny

Tato setkání se brzy začala shromažďovat stále více lidí, kteří od začátku plánovali první společné vernisáže, kolektivní výstavy, soutěže, účast na akci Galerie Bez Domova.

²⁴ Archivní webová stránka ŠTF: <http://www.ŠTF.katowice.pl/archiwum/fotowyd/1/index.htm>

Fotografie z prvních setkání s Piotrem Szymonem, Andrzejem Koniakowskim, Jakubem Byrczkiem a Andrzejem Marczukem jako hostem. Foto Józef Wolny

Foto Skupinová fotografie ŠTF. Foto archiv ŠTF, 2002

Foto Skupinová fotografie ŠTF. Foto archiv ŠTF, 2003

Když už bylo v prostorách ZPAF v Katovicích příliš těsno, přesunula se setkání do Bellmer Cafe v suterénu Wyspiańskiego divadla v Katovicích. Pak přišla na řadu Terapeutická knihovna na ul. Ligonja 5/7, v restauraci Dřevěný Konik a po jeho likvidaci mj. v pubu Camelot.

Postupem času nabyla skupinová setkání méně formálního charakteru, ale přesto byla fotografie tím, co všechny sbližovalo, obvykle hlavním proudem diskuse.

Vládla zde tvůrčí atmosféra a přátelská zásada, která byla převzata od Piotra Szymona, který říkával, že „o fotografiích se hovoří dobře, nebo vůbec“. Věřil, že pokud někdo udělal nějakou slabou fotografii, dříve nebo později zjistí, pokud je to člověk, který si myslí, že je fotografie špatná a není třeba mu to vytýkat, při setkání je však třeba si všimnout jejích dobrých stránek. Fotografie je obvykle nejdůležitější pro samotného autora, nikoli pro jeho příjemce²⁵.

---

²⁵ Józef Wolny, rozhovor s autorem 24.05.2022

Podobně se vyjádřil i Andrzej Koniakowski, který se řídil radou, kterou v minulosti obdržel během rozhovoru od vynikajícího polského fotografa Jana Sunderlanda, člověka s velkou kulturou a charismatem:

„Při posuzování něčí fotografie je nejdůležitější si všimnou dobrých prvků a soustředit na ně svou plnou pozornost. Citlivého člověka to povzbudí a inspiruje k další tvůrčí činnosti, sám si všimne svých chyb a vyvaruje se jich. A pokud si jich nevšimne, je nutné mu to v individuální výměně názorů velmi jemně naznačit.“²⁶

Zakladatelé myšlenky ŠTF byli toho názoru, že „fotografie je pro každého a každý si ji může užívat, neměly by se klást žádné bariéry a lidé by neměli být za každou cenu vzdělávání. Mají z toho mít potěšení, mají sami zjišťovat, co mají v hlavě, co je trápí nebo jim dělá radost.“²⁷

ŠTF byl ve své podstatě v té době společností založenou na osobní úrovni, fotografie tam však byla nesmírně důležitá, byla nejčastěji hlavním tématem setkání, zatímco lidé, kteří na ně přicházeli, se prostě měli cítit dobře. Tvůrci nevytvářeli zábrany ani se nesnažili za každou cenu „šéfovat“.

Na samém začátku k ŠTF patřili (abecedně): Tomasz Dziechciarz, Monika Fedelińska, Marcin Gasidło, Krzysztof Gołuch, Jacek Gruszczyński, Mirosław Grzegorzółka, Agnieszka Grzelak, Joanna Grzybowska, Rafał Hernicki, Waldemar Józwa, Andrzej Koniakowski, Michał Krawczyński, Tomasz Krzemiński, Jan Langer, Barbara Langiewicz, Dorota Lubocka, Agnieszka Łakomy, Irek Malcharczyk, Mateusz Michalik, Beata Nosal, Dominik Nowak, Marzena Paciej, Krzysztof Pniok, Adriana Pohl, Grzegorz Pyka, Victor Grados, Robert Smyła, Sławek Sobczyk, Robert Stangrecki, Michał Szalast, Grzegorz Szmak - Paszkowski, Jakub Szymczyk, Alina Ślusarek, Marcin Tomalka, Adam Warcholiński, Adam Warchoł, Marek Wesołowski.

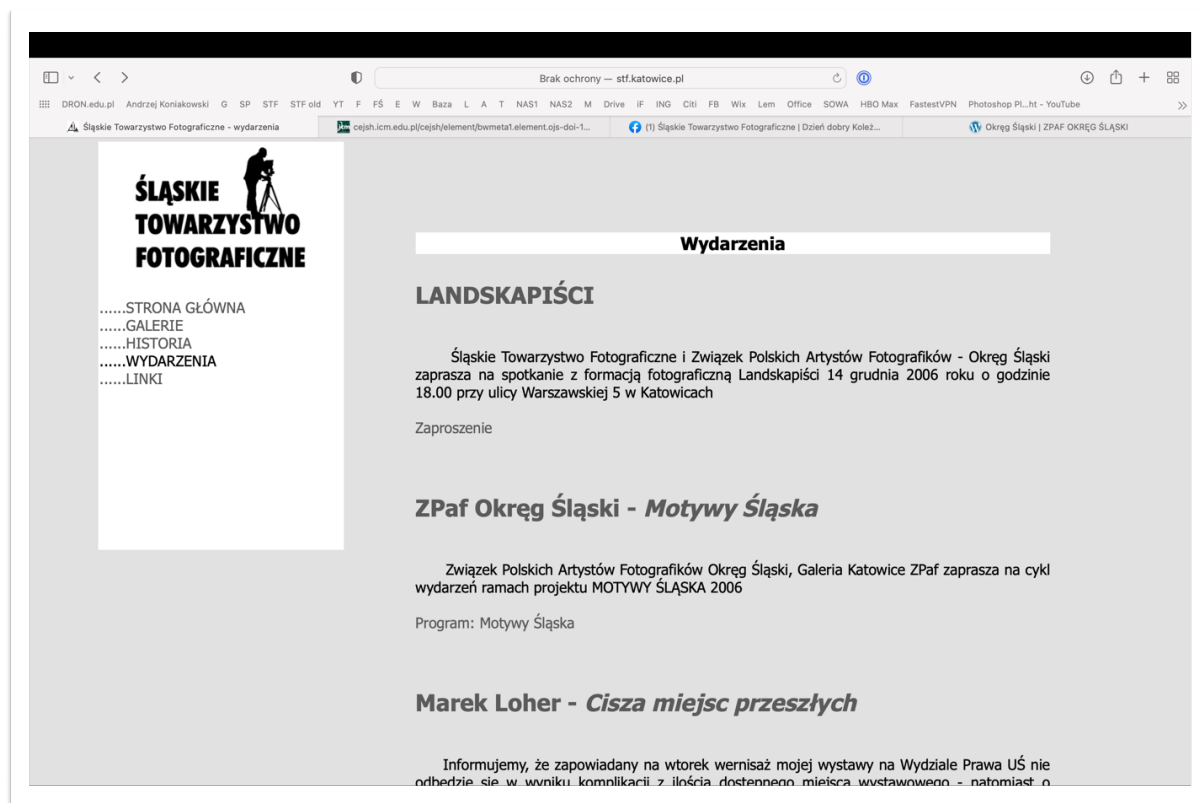
Józef Wolny se ujal role aktivního lektora, hovořil o zhlédnutých výstavách, zajímavých publikacích na internetu, hodnotil fotografie a radil s fotografickou technikou.

---

²⁶ Citát umístěný na webu: <http://www.andrzej.koniakowski.ŠTF.katowice.pl/2005-10.html>

²⁷ Józef Wolny, rozhovor s autorem 24.05.2022

Andrzej Koniakowski Wolného v těchto aktivitách podporoval. Řadu let byl společně vedl internetovou stránku ŚTF, hodnotil fotografie a psal recenze výstav.

Archivní webová stránka ŚTF, se záznamy končícími v roce 2006²⁸.

Již během prvních setkání Andrzej Koniakowski, který se 23. března 2002 stal oficiálním uměleckým opatrovníkem členů skupiny²⁹, představil přítomným mj. fotografie Zofie Rydet ze 70. let, Kazimierza Seko, Stanisława Michalského a Piotra Szymona.

Opatrovník skupiny se jako první se svou prezentací dostal do speciální VIP galerie na internetových stránkách společnosti.

Vtipným způsobem během setkání vzniklo rčení, které dobrou fotografii označuje jako „WWW fotografii“, tedy vizuálně velmi nevázaná (vybitnie wyuzdana wizualnie). Skupina s mnoha mladými adepty fotografie ve svých řadách pomalu tvořila silný organismus vytvářející moderní, autorskou fotografii.

²⁸ Archivní webová stránka ŚTF: <http://www.ŚTF.katowice.pl/archiwum/wydar.htm>

²⁹ Archivní webová stránka ŚTF: <http://www.ŚTF.katowice.pl/archiwum/wydar.htm>

Během následujících setkání představil Andrzej Koniakowski svá díla spolu s přednáškou o místě fotografie v moderním světě. V té době byl na internetu vytvořen interní diskusní seznam ŚTF, určený k výměně informací a názorů. Na webových stránkách společnosti se tehdy psalo:

„Srdečně všechny vítáme po silně fotografickém pátém setkání. Výborná atmosféra, mnoho zajímavých děl, povedená prezentace Andrzeje Koniakowského. Těší nás přítomnost nových kolegů a kolegyně. Fotografie na webu jsou toho dokladem. Jen tak dál!!!“³⁰.

Na další setkání byli pozváni další hosté. 23. května 2002 představil Piotr Bławicki ze Super Expressu a fotoreportéři Dziennika Zachodniego Arkadiusz Gola, Arkadiusz Ławrywieniec, Tomasz Jodłowski, Bogdan Kułakowski a Rafał Klimkiewicz z Trybuny Śląskiej hovořili o specifičnosti práce v denním tisku.

*Setkání členů ŚTF se slezskými fotoreportéry se uskutečnilo 23. května a 6. června 2002³¹.
Foto Józef Wolny*

³⁰ Archivní webová stránka ŚTF: <http://www.ŚTF.katowice.pl/archiwum/wydar.htm>

³¹ Archivní webová stránka ŚTF: <http://www.ŚTF.katowice.pl/archiwum/wydar.htm>

Nasi fotoreporterzy gościami ŚTF

Fotografują z pasją

Przy katowickim oddziale Związku Polskich Artystów Fotografików znów działa Śląskie Towarzystwo Fotograficzne. Powołała go do życia grupa miłośników fotografii, która chce doskonalić swoją wiedzę i umiejętności u boku znanych już twórców. ZPAF użyczył gościny w swoim klubie przy ul. Warszawskiej 5 w Katowicach, zaś opiekunem artystycznym został Andrzej Koniakowski.

Swoimi doświadczeniami podzielił się z członkami ŚTF także fotoreporterzy „Dziennika Zachodniego”: Bogdan Kułakowski, Arkadiusz Ławrywianiec, Arkadiusz Gola, Tomasz Jodłowski, Jacek Dędek, Ireneusz Dorożalski i Tomasz Grzesgraber. Podczas dzisiejszej prezentacji o godz. 18 pokażą około 200 zdjęć wykonanych w najróżniejszych okolicznościach, powiedzą

o zadaniach fotografii prasowej, o swoich pasjach i przygodach.

Na co dzień członkowie ŚTF kontaktują się wirtualnie, przy pomocy Internetu. Dyskutują, oglądają zdjęcia (pod adresem www.stf.prv.pl). Na stronach www.stf.prv.pl zamieszczane są także aktualne informacje o ich wystawach i planach. Na żywo spotykają się co dwa tygodnie w czwartek w Galerii ZPAF-u i dalej wspólnie oceniają swoje prace. Tym razem porozmawiają o zdjęciach naszych kolegów redakcyjnych.

— *Każdy może dołączyć do Śląskiego Towarzystwa Fotograficznego bez względu na wiek, umiejętności, status zawodowy* — mówi Józef Wolny, który przewodniczy tej nieformalnej grupie. — *Nie ma żadnej komisji decydującej o przyjmowaniu nowych członków. Wystarczy przyjść na spotkanie i pokazać swoje prace.* (tes)

Bogdan Kułakowski w objęciach (od lewej): Tomasza Jodłowskiego, Andrzeja Grygla, Arkadiuszów – Goli i Ławrywianca.

Informace Dziennik Zachodni o setkání fotografů DZ s členy ŚTF³²

Jedním z nejvýznamnějších mentorů ŚTF, který se krátce po vzniku skupiny odsunul poněkud do stínu Józefa Wolného a Andrzeje Koniakowského, byl Piotr Szymon, který byl pedagogem na Akademii výtvarných umění v Katowicích a zaměstnancem Soukromé střední školy v Bielsku-Białej / Měl tedy méně času a nemohl tudíž být na každém setkání skupiny. Poměrně často však docházel na setkání skupiny v ZPAF, při kterých hovořil o fotografiích přítomných. Představil tam rovněž vlastní autorské cykly.

³² Dziennik Zachodni ze dne 06.06.2002.

Slezští fotografové sdružení v ZPAF tehdy mladou skupinu aktivně podporovali.

Webová stránka ŚTF hlásala:

“9. května 2002 byla činnost ŚTF schválena a kladně hodnocena přednostou Slezského obvodu Svazu polských uměleckých fotografů panem Jakubem Byrczkiem. Jsou zde příležitosti k činnosti, galerie je otevřena zajímavým prezentacím. Mělo by nás to motivovat k dalšímu zlepšování našich dovedností... “³³

Piotr Szymon během setkání ŚTF v dubnu 2002. Foto archiv ŚTF

Kromě setkání v galerii ZPAF, která se konala zpočátku první a třetí úterý v měsíci, v dalších letech pak 10., 20. a 30. dne každého měsíce. Skupina začala organizovat venkovní výjezdní akce, které byly příležitostí pro její další integraci.

První venkovní akce měla být uspořádána 1. května 2002 v katovickém Niki-szowci.

---

³³ Archivní webová stránka ŚTF, <http://www.ŚTF.katowice.pl/archiwum/wydar.htm>

Prvomájová venková akce v Nikiszowci, 2002. Foto Józef Wolny

Život skupiny byl v té době velmi aktivní. V červnu 2002 získal Krzysztof Chrobak vyznamenání na festivalu vysokého umění v Bytomi za svou černobílou fotografii.

Dne 2. července 2002 se v katovickém ZPAF konala výstava Piotra Szymona „Pielgrzymi Kalwaryjscy“ (Poutníci z Kalwárie), která byla vyprávěním o tajemstvích křížové cesty, která se každoročně odehrává v Kalwarii Zebrzydowské.

Členové skupiny se účastnili výstav, na kterých sledovali filmy o nejlepších světových fotografech a po projekcích hovořili o jejich fotografiích a o tom, jak najít svou vlastní tvůrčí cestu.

V září 2002 se v Žorách konala výstava aktů Barbary Langiewiczové. Józef Wolny se zúčastnil výstavy festivalu černobílé fotografie, kterou pořádal internetový portál Latarnik.

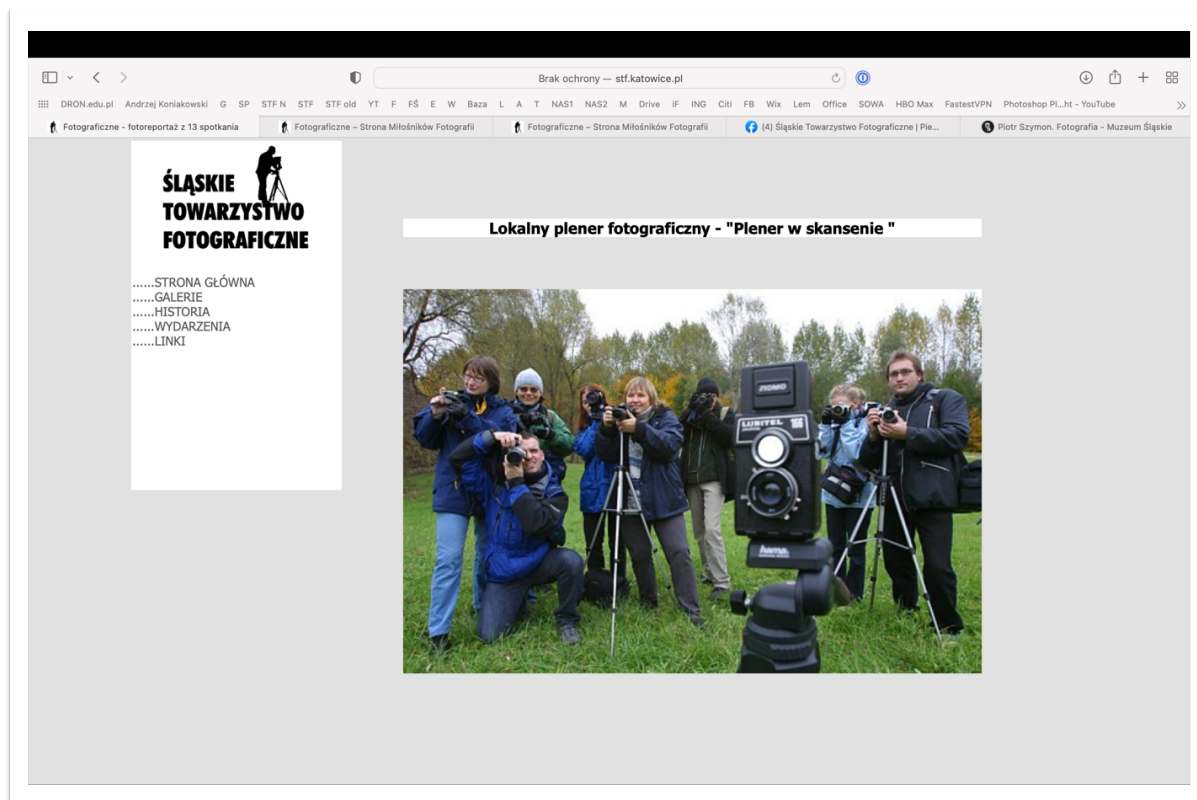
10. listopadu 2002 se Krzysztof Gołuch stal vítězem soutěže portálu Fotopolis a firmy Canon. Obdržel tehdy cenu za fotografii s názvem „Jesienna sonata“ (Podzimní sonáta).

Velkým úspěchem skupiny, který byl zároveň hnacím motorem její další činnosti, byl výsledek další fotografická soutěž „Złota Polska Jesień“ (Zlatý polský podzim) pořádané Kulturním domem Zgoda ve Świątochłowicach, kde 27. listopadu porota, které předsedal Bogdan Kułakowski tehdy rozhodla, že první tři místa a dvě vyznamenání patří účastníkům setkání konaných v ŠTF. První místo obsadil Michał Szalast, druhé Grzegorz Smak a třetí Daria Sauermann. Vyznamenání získali Anna Kostoń a Marcin Tomalka.

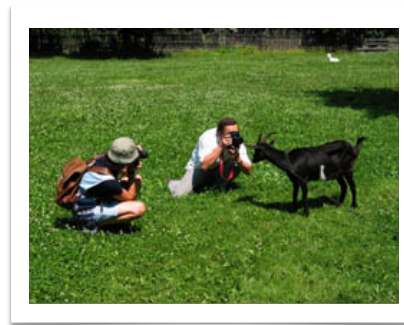
Členové ŠTF se v té době účastnili různých výstav. Během vernisáže v Kulturním centru mládeže v Bytomi představili svá díla mimo jiné: Agnieszka Markowska, Daria Sauermann, Łukasz Mucha, Michał Szalast, Grzegorz Szmak-Paszkowski a Marcin Tomalka.

Další setkání pod širým nebem se konala dvakrát ve Skanzenu v Chorzowě (27.7. a 12.10.2002).

Setkání pod širým nebem ve skanzenu 12.10.2002. Foto archiv ŚTF

Setkání pod širým nebem ve skanzenu 27.07.2002. Foto Józef Wolny

V říjnu 2002 se ŚTF poprvé představila veřejnosti na výstavě Galerie Bez Domova, ve třetím pokračování projektu slavných polských fotografů Tomka Sikory a Andrzeje Świetlika, kterou ve Slezsku v opuštěné šachtě katovického dolu Wiczorek organizoval Rafał Klimkiewicz - fotograf tehdy spojený s Klubem tiskové fotografie a redakcemi časopisů Trybuna Śląska a Rzeczpospolita, s pomocí Józefa Wolného a Andrzeje Koniakowského z ŚTF.

Rafał Klimkiewicz o výstavě tehdy informoval takto:

„26. října se uskuteční již třetí výstava Galerie Bez Domova. Tentokrát „Bezdomovce“ přijmou Katowice, konkrétně galerie „Dół Wilson“, která od nedávna funguje v opuštěné šachtě dolu „Wieczorek“. Přesná adresa je Katowice - Janów, ul. Oswobodzenia 1. Více o tomto místě a fungující zde galerii se můžete dozvědět na adrese <http://www.szybwilson.prv.pl/> V sobotu 26 října v 11 hodin začínáme rozkládat práce, vernisáž plánujeme na 18. Výstava tentokrát potrvá dva týdny, do soboty 9. listopadu.

GALERIE BEZ DOMOVA

Myšlenka GALERIE BEZ DOMOVA se zrodila v hlavách dvou slavných polských fotografů Tomka Sikory a Andrzeje Świetlika. Bez Domova - jelikož nemá žádné stálé místo, na chvíli se objeví a zmizí, aby znovu otevřela své dveře na úplně jiném místě. Objeví se tam, kde je zrovna volné místo, připravené nějakou dobu přijmout fotografie.

Myšlenka pořádání výstav je velmi jednoduchá. Nejprve hledáme volná místa (opuštěné továrny, místnosti před rekonstrukcí a veškerá další volná místa). Následně se domluvíme s jejich majiteli, zda je možné v nich uspořádat výstavu a na jak dlouhou dobu. Je důležité, aby tato místa byla zpřístupněna zdarma, jelikož GALERIE BEZ DOMOVA funguje bez jakýchkoli finančních nákladů. Šuškanou pak posíláme vzkazy zájemcům o vystavování a pokud je to možné, využíváme i pomoc médií.

Všechny zájemce prosíme o kontakt e-mailem (jakubwiniarski@poczta.onet.pl) - poté je přidáme do seznamu kontaktů a automaticky je informujeme o podrobnostech výstavy, stejně jako informujeme o dalších akcích GALERIE BEZ DOMOVA .

Specifikem GALERIE BEZ DOMOVA je absence předběžných eliminací. Co bude na výstavě k vidění, záleží jen a pouze na míře autocenzury vystavovatelů. Za prvé nevybíráme vystavovatele: ukázat svá díla může kdokoli, kdo chce: fotografické hvězdy, profesionálové, začínající fotografové, studenti a amatéři. Za druhé nevybíráme rovněž díla - nepředkládáme námět, techniku, formát a množství fotografií,

kteřé mohou autoři vystavit. Fotografie mohou být zarámovány do zlacených rámuů, ale můžete také ukázat „holé“ fotografie nalepené na zdi.

V určený den zahájení výstavy přinesou všichni autoři fotografie a veškeré vybavení sloužící k jejich zavěšení, ať už je to cokoli: kladivo a hřebíky, oboustranné pásky nebo jiné lepicí pásky, provázky, lanka atd. Každý si najde svůj volný kousek stěny (podlahy nebo stropu) a své dílo pověsí. Jakékoliv netradiční způsoby vystavování jsou vítány - na první výstavě ve Varšavě byly fotografie pověšené na žebříku, ocelových rámech, dlaždicích na toaletě, zábradlí na schodech, ležely na zemi v přepravce od brambor.

Jakmile dozní klepání kladiv a všechny práce jsou umístěny, přichází na řadu vernisáž. Na dohodnutou hodinu přicházejí všichni autoři spolu s pozvanými hosty. Každý, pokud chce, přináší něco, čím může pohostit své přátele. A vzniká tak obecná integrace.

Po celou dobu trvání výstavy se o výstavu starají sami autoři - jsou dohodnuty služby nad jejím dozorem. Každý musí strávit nějaký čas dohledem prací kolegů i svých vlastních. Před výstavou se též hlásí dobrovolníci pro úklid prostor určených pro výstavu.

Poslední den výstavy organizujeme zakončení: opakování vernisáže. Poté každý rozebere svoji expozici a fotografie.

A tak to vše víceméně vypadá. Nabízí se tedy ještě otázka, k čemu to všechno má sloužit. Důvodů by se našlo určitě několik. GALERIE BEZ DOMOVA má umožnit všem, kteří by jinak takovou šanci neměli, představit se veřejnosti. Pro ty, kteří si nemohou dovolit vystavovat v úctyhodných galeriích a pro ty, které by to v životě nenapadlo. Je to příležitost pro studenty fotografie a začínající fotografy, aby si jich lidé všimli. Pro profesionály je to příležitost ukázat své autorské práce, které někdy nejsou zahrnuty do komerčních portfolií. Pro amatéry možnost sdílet své fotografie se skupinou o něco širší než je rodina a okruh nejbližších přátel. Pro nesmělé pobídka k vytažení fotografií ze šuplíku.

Myšlenkou GALERIE BEZ DOMOVA je také stát se konfrontací a cyklickou oslavou fotografie. Přicházejíc do GALERIE má každý možnost vidět „co se děje“, setkat se s autory, popovídat si s nimi a třeba si i koupit nějakou fotografii. Pro fotografy je to šance, jak se navzájem poznat a integrovat s komunitou. Na výstavu navíc zveme nejen fotografy, ale také hudebníky, DJ, mimy a všemožné nezávislé umělce,

aby se během naší výstavy prezentovali.

BEZ DOMOVA je nezávislý projekt a má v sobě něco jako atmosféru squat.

Po první výstavě, která se konala na konci května ve Varšavě, v činžovním domu, který nám dal k dispozici p. T. Matana (zúčastnilo se jí téměř 180 autorů, kteří ukázali celkem asi 2000 prací), už vznikla skupina nadšenců, kteří naši myšlenku propagují ve svém prostředí a již přemýšlí o uspořádání výstavy ve svých rodných městech. Vzájemně se také informují o zajímavých akcích a výstavách fotografií, které se konají po celém Polsku.

Druhá výstava GALERIE BEZ DOMOVA se konala ve dnech 3. - 11. srpna 2002 v Gdaňsku. V loděnické hale ze 40. let minulého století, kterou zpřístupnila developerská společnost SYNERGIA99, vlastník pozemků dříve patřících Gdaňským loděnicím. Na výstavě se sešlo 330 autorů z celého Polska a návštěvníci Galerie si mohli prohlédnout asi 3500 fotografií na dvou patrech.

26. října se uskuteční třetí výstava Galerie Bez Domova. Tentokrát „Bezdomovce“ přijmou Katowice, konkrétně galerie „Důl Wilson“, která od nedávna funguje v opuštěné šachtě dolu „Wieczorek“. Více informací, tiskové zprávy a fotografie z předchozích ročníků naleznete na internetu na adrese www.fotopolis.pl

Podrobné informace pro zájemce z řad novinářů poskytnou tvůrci a organizátoři Galerie Bez Domova v Katovicích:

Varšava:

Andrzej Świetlik - tel. 601 225 887

Tomek Sikora - tel. 602 212 544

Jakub Winiarski - tel. 602 41 88 31

Katovice:

Rafał Klimkiewicz - tel. 601 449 172 (Klub tiskové fotografie, T. Śląska, Rzeczpospolita)

Józef Wolny - tel. 601 438 372 (Slezská fotografická společnost, www.ŠTF.prv.pl)

Andrzej Koniakowski - tel. 503 731 777 (Asociace polských uměleckých fotografů)

Zveme Vás na naši výstavu! Využijte prosím Vaše média k propagaci této myšlenky a pozvěte své čtenáře, posluchače a diváky na výstavu v galerii „Důl Wilson“.

Informujte také všechny potenciální zájemce: autory, kulturní kruhy atd. Doufáme ve Vaši pomoc. Děkujeme a ...

Uvidíme se na výstavě v sobotu 26. října!

Jménem organizátorů,
Rafał Klimkiewicz³⁴

Výstavy v Katovicích se zúčastnilo 219 fotografů nejen z regionu, ale i z dalších měst země. Až 26 z nich patřilo k ŠTF.

Galerie Bez Domova - Katowice, Galerie Důl Wilson 26.10. 2002 Foto Józef Wolny

Andrzej Koniakowski popsal tuto výstavu na stránkách ŠTF takto:

“Následuje to nejzajímavější: výměna dalších komentářů, zkušeností a obyčejných zdvořilostí. Všichni se poznají a fotografická komunita se sbratří. Zní to jako klišé, ale opravdu tak bylo. Právě myšlenka integrace různých fotografických kruhů provází Galerii Bez Domova a je jejím největším přínosem.

Hovoříme s Tomkem Sikorou a vidíme jeho díla. Andrzej Świetlik, Anna Bohdziewicz, Jerzy Lewczyński, Andrzej Zygmuntowicz jsou významná jména polské fotografie. Jsou však i přední slezští fotografové: Piotr Szymon, Maciej Stobierski, Zbigniew Sawicz, Rafał Klimkiewicz, Arek Gola, Piotr Bławicki, Tomasz Jodłowski, nemluvě o mně a dokonalé mladší generaci: Grzegorz Klatka, Magda Bartkiewicz, Artur Nyk, Rafał Milach, Paweł Adamus, Andrzej Marczuk a mnoho dalších. S každým si můžete promluvit a každého poznat. Vlastní invence a obeznámenost s prostředím je zde opravdu nutná. I tomu má sloužit Bez Domova. Musíme se na-

³⁴ Tisková zpráva zasláná médiím Rafałem Klimkiewiczem, rovněž zveřejněná na webových stránkách <http://www.ŠTF.katowice.pl/archiwum/wydar.htm>

učit tam být a znát fotografické prostředí. K tomuto účelu slouží právě činnost spolku.

Jak jsme v souvislosti s tím vyšli my Slezská fotografická společnost? Myslím, že dobře, počet 26 účastníků první kolektivní výstavy nás staví do docela dobrého světla. Ostatní organizované skupiny nebyly tak početné. I když nutno přiznat, že i ony ke své expozici přistupovaly velmi vážně. A tak Fotografický Format z Rybníka přivez dokonale vybraný soubor fotografií, velmi dobře zarámovaných. K tomu připojili pěkně vydaný katalog. Gliwická skupina pod vedením Andrzeje Marczyka nám představila zajímavě vyrobený a prezentovaný „Slajdszoł”. Nahrané na CD. fotografie gliwických fotografů putovaly okamžitě do Polska. Do budoucna se i my jako Společnost musíme postarat o tuto nenákladnou formu prezentace. A být připraveni na různé možnosti, jaké přináší spontánní život fotografa.

Komunita slezských fotoreportérů se zatím nestihla zkonsolidovat a v galerii Bez Domova vystupovala jako malá skupinka, avšak nápadná a prezentující zajímavé reportážní fotografie. Výhodou naší konsolidované skupiny je zajímavý Plakát, kolem kterého vystavují téměř všichni členové Společnosti. Forma prezentace fotografií je různorodá a o nápady není nouze. A tak kovovýroba jako stojan, obyčejné cihly a dvě tabule skla vytvářejí zajímavý stůl, závěsná a otočná kostka je plná radosti, stejně jako fotografie na ní prezentované, rám z novin dokonale koresponduje s obsahem portrétu, kterému dominují graffiti, speciálně vyrobené stojany, velmi kulturně vystavují fotografii. Dominuje však klasika, staré dobré rámečky a antirámy. To vše vytváří velmi zajímavou a dobrou skupinovou výstavu.

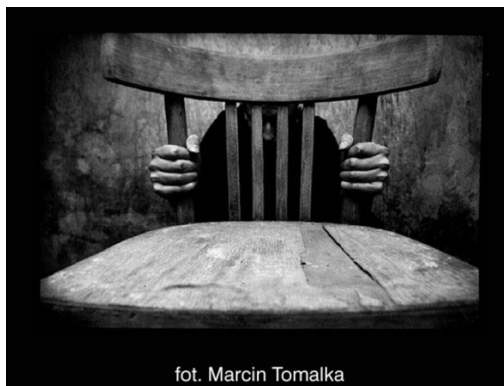
Výstava 26 milovníků dobré fotografie, jelikož přesně tolik autorů vystavovalo své fotografie v rámci Slezské fotografické společnosti. Co ukázali: Krzysztof Bogacki skromně, jedna červeně zbarvená fotografie na černé tabuli - skromně a dobře. Krzysztof Pniok předvedl dvě velmi sugestivní sestavy. Zajímavé fragmenty portrétu s graffiti nápisy, vše v rámech od novin - skvělý nápad. Hřbitovní kříže, perfektně vyfotografované, jsou plné záhrobního tajemství!!! Zbyszek Turoń, specialista na dobrou krajinu, jednoduše předvedl výhledy plné zajímavého klimatu + květiny - není co dodat. Robert Stangrecki tím, že ke svým zeleným pohledům na les přidal jasně zelené pozadí, z nich učinil zelený svět přírody. Dorota Lubocká milovnice koček je předvedla ve velice zajímavém !! osvětlení plném kouzla a tajemství světla. Dorota

Trocha nám jedním zajímavým záběrem ukázala chlapce a kouzlo stěny - také skromně a dobře. Dorota Żyguła v exotické reportáži nádherně předvedla pohyb! - a to je výhoda této prezentace. Rafał Hernicki ukázal malé fotografie krajiny plné klimatu, ale nejzajímavější jsou jeho modré mraky. Barbara Langiewicz umí vyfotografovat ženské tělo, ale dokáže také vybarvováním fragmentů fotografií odrážet zvláštní atmosféru Žorských ulic. Stará metoda aplikována moderním způsobem. Grzegorz Szmak v zajímavé reportáži ukázal radost a lásku v tanci na vozíčkách - jemnost pocitu! Anna Kostoń to jsou lodě na jezeře plném mlhy - tuhle mlhu prostě cítíte!! V detailních záběrech květů dokonalá práce s druhým plánem. Michał Szalast ukázal svět stromu odrážejícího se ve třech rovinách - nádherná fotografická grafika. Při portrétování dětí dokonale využil fragmenty zdí nebo kola. Józek Wolny vzpomínajíc na svého otce, činí to s plnou nostalgií a na těchto dokonale upravených fotografiích je cítit velká láska. Jacek Gruszczyński nám pomocí maličkých zajímavě podaných fotografií sugestivně ukázal polskou mládež na Žarském festivalu - hodně mládenecského výrazu. Joanna Grzybowska nám dokázala, že se i ve vlaku dá udělat velmi zajímavý portrét dívky - jsem ohromen. Dominik Nowak krásně vyfotografoval světlo dopadající z kulatého okna - ten pramen až cítíte. Dívka na pozadí wilsonských stěn se objevuje znovu. Beata Nosal mě okouzila dvojportrétem s velmi zajímavým zeleným oparem. Zeleň dobře použitá na portrét je velmi náročná záležitost - krásně jsi ji použila! Tatry, Tatry dobře uchycené, ale zanechávají určitou nespokojenost, i když skalní klima je zajímavé. Adam Warcholiński nám ukázal dokonale zachycená zákoutí plná atmosféry s mnoha plány. Dokonalé pozorování nezajímavých míst. Alina Ślusarek se při fotografování dívky na schodech nebojí ostrého světla a to je dobře, protože to odráží a zdůrazňuje charakter modelky. Postava s židlí je paradoxně i přes ostré boční osvětlení plná jemnosti. Marcin Tomalka mě zaujal dvěma zajímavými fotografiemi postavy zpoza židle a schouleného mladého člověka v divném koutě.

Pozůstalé, krásně podané práce jsou plné zajímavých perspektiv. Henryk Łaszewski nám na zavěšené kostce ukázal rodinu plnou štěstí a radosti. Tak jednoduše, tak suggestivně a teple. Tomasz Dziechciarz nám v pasáži ukázal asi tucet velmi zajímavých krajin, které se vyznačují přesnými, ale promyšlenými záběry. Tento způsob snímků je charakteristickým rysem jeho fotografií. Dobrý reportér Krzysztof Gołuch se opět ukázal jako člověk, který umí zajímavým způsobem zachytit realitu, plnou nálady a zajímavé atmosféry.

fot. Marcin Tomalka

Já jsem si dovilil připomenout své grafické slezské krajiny na zinko-titanových pleších. Tato starší díla, prezentovaná v nové realitě Galerie Wilson, dostávají nový a snad i zajímavý charakter. Slezská hořubice spojuje minulost se současností a je mým poselstvím."³⁵

fot. Krzysztof Pniok

fot. Jacek Lidwin

Snímky z reportáže o výstavě Galerie Bez Domova v Katovicích (26.10.2002) na portálu Fotopolis³⁶

Kromě toho ŠTF vystavovala své umělecké ztvárnění rovněž na dalším ročníku Galerie Bez Domova ve Varšavě, 7. prosince 2002.

³⁵ Webová stránka ŠTF: <http://www.ŠTF.katowice.pl/archiwum/wydar.htm>

³⁶ Webové stránky: <https://files.fotopolis.pl/download/szyb.mov>

Na prosbu Józefa Wolného popsal Krzysztof Gołuch cestu a výstavu na webových stránkách ŠTF:

„ŠTF v Galerii Bez Domova ve Varšavě.

7.00 - Katowice, sobota, ul. Warszawska 5, teplota -14 stupňů Celsia. Tak začíná příběh cesty skupiny ŠTF na návštěvu Galerie Bez Domova ve Varšavě. Po pěti hodinách klidné jízdy a živé diskuse o fotografii jsme (chlapi jako obvykle hovoří hlavně o výbavě) ve Varšavě.

12.00 - Varšava, -12 stupňů Celsia, budova Reform Plaza, 27. patro - dav lidí připravujících své fotografie na výstavu.

12.30 - vzpamatováváme se, poznáváme oblast, vysoká teplota a slunce svítící okny z nás vydobývá poslední kapky potu, rozkládáme fotografie, snažíme se najít místo na expozici.

13.10 - diskusní panel věnovaný Galerii Bez Domova - diskuse nějak nejde, první pokusy o prohlídku vystavených děl.

15.00 - čas krmení, dámy a pánové, jedeme ve Varšavě něco sníst - naši oběti se stala restaurace s čínským jídlem.

18.00 - zahájení vernisáže, pijeme odpovídající nápoje, ještě pár rozhovorů.

20:00 - je snad -14 stupňů, vítr fouká, jako neřeknu kde - loučíme se s Varšavou - jedeme domů.

Výlet do Galerie Bez Domova se doufám vydařil. Kromě samotné návštěvy galerie bylo důležité i naše setkání a možnost být spolu a popovídat si o fotografii. Škoda, že všichni nemohli jet, ale budoucnost je před námi !!!!!!!!!!!!! „³⁷

³⁷ Michał Szalast, Krzysztof Gołuch „Rana tvorba” . Teoretická bakalářská práce, Institut tvůrčí fotografie, Opava 2019, str. 48-49.

Zástupci ŠTF během výstavy Galerie Bez Domova ve Varšavě. Foto Józef Wolny

V té době spolek pořádal vánoční a novoroční setkání, při kterých se vyměňovaly fotografie, které byly považovány za dárky pro ostatní účastníky, předávané během losování. Krzysztof Gołuch to popsal takto:

„Během mnoha rozhovorů padl návrh na povánoční setkání a předávání dávků: každý z účastníků ŠTF si na setkání přinese svou fotografii, kterou by rád někomu

věnoval v malém rámečku nepřesahujícím 10x15 cm. Během setkání hodíme fotky do pytle a každý si vylosuje dárek.“³⁸

Každý z přítomných tak vycházel z takového setkání se zcela náhodným, cenným autorským fotografickým suvenýrem.

Novoroční setkání a losování dáreků 7.1.2003. Foto Józef Wolny

Ve druhém roce fungování ŠTF jeho členové dospěli k názoru, že je čas uspořádat první autorskou výstavu spolku. Během jednání skupiny zazněla také myšlenka na úpravu její činnosti zákonem, zapsání spolku do Národního soudního rejstříku a vydání legitimací.

Józef Wolny tehdy napsal:

*„Minul právě rok setkání ve SLEZSKÉ FOTOGRAFICKÉ SPOLEČNOSTI .....
Srdečně vítám po setkání. Máme za sebou přípitek za to, co bylo a za to, co bude.
O ŠTF by se toho dalo říct hodně, podle mého názoru se toho dělo stalo... Souhla-
sím také s těmi, kteří říkají, že by se mohlo dít víc. Myslím, že nejdůležitější je, že
jsme spolu strávili hodně času, poznali se, bylo příjemně ukazovat si své fotografie
a povídat si o naší vášni pro fotografování.*

³⁸ Archivní webová stránka ŠTF: <http://www.ŠTF.katowice.pl/archiwum/wydar.htm>

Prostě jsme vytvořili SLEZSKOU FOTOGRAFICKOU SPOLEČNOST.

Nyní bychom se měli sami sebe zeptat, co bude s ŠTF dál. Rozhodně bych si přál, aby ŠTF zůstala přátelským místem pro každého, koho rovněž zajímá magická schopnost fotografování.”³⁹

Internetové stránky společnosti také 17. ledna 2003 oznamovaly, že byl Józef Wolny, zakladatel Slezské fotografické společnosti téhož dne přijat do ZPAF. .

Byly organizovány další výstavy pod širým nebem, mimo jiné v Palmárium v Gliwicích. Dne 25. května 2003 se v Kulturním centru mládeže v Bytomi konala další vernisáž, tentokrát výstavy s názvem „Portréty“, na které představili svá díla členové ŠTF: Daria Sauermann, Michał Szalast, Grzegorz Szmak-Paszkowski a Marcin Tomalka.

Výstava „Portréty“. Foto Marcin Tomalka

³⁹ Archivní webová stránka ŠTF: <http://www.ŠTF.katowice.pl/archiwum/wydar.htm>

Jedním z předpokladů ŠTF bylo pořádat velké vlastní kolektivní výstavy členů skupiny. Jelikož byly jednou z největších aktivit spolku, věnuji jim celou další kapitolu této práce.

I v této části publikace se však chci zmínit o všech čtyřech „Kolektivních výstavách ŠTF“.

První z nich se konala v galerii ZPAF v Katovicích 9. září 2003 a přinesla skupině obrovský úspěch. Více o tom v další kapitole této práce.

26. září 2003 zahájil svou první samostatnou výstavu člen ŠTF Marek Wesołowski. Konala se v Paláci mládeže v Katovicích v galerii Akwarela.

Ve stejném měsíci se uskutečnil druhý plenér skupiny v Palmárium v Gliwicích.

Brzy poté ŠTF vystavovala v další ze série Galerie Bez Domova, tentokrát v Krakově.

V lednu 2004 se konalo první setkání v Bellmer Cafe, kterého se zúčastnilo téměř 30 osob.

Velkým úspěchem ŠTF bylo získání hlavní ceny Józefa Wolného v soutěži Slezské tiskové fotografie v lednu 2004. Na výstavě nezůstaly bez povšimnutí rovněž snímky Michała Szalast a Marcina Tomalky.

Krzysztof Gołuch tehdy získal hlavní cenu v soutěži na téma života lidí se zdravotním postižením, Waldemar Józwa získal 3. místo v soutěži Okno měsíčníku Foto-Kurier a Marcin Tomalka získal první cenu v 5. Národní fotografické soutěži Woodstock 2003. Dne 25. ledna 2004 se v klubu DREWNIANY KONIK, kde se opět setkali příznivci ŠTF konala výstava Barbary Langiewicz, Krzysztofa Pnioka a Marcina Tomalky. Během vernisáže vystoupil i Piotr Szymon který měl jako obvykle mnoho cenných připomínek k představeným zde fotografiím.

V březnu 2004 ukázal Kazimierz Zgoda své fotografie ze série „Ona“ v Bellmer Cafe. V dubnu téhož roku se členové ŠTF zúčastnili 12. ročníku Galerie Bez Domova v Katovicích.

Normalizace jejího postavení měla přispět k ještě většímu zintenzivnění tvůrčí činnosti skupiny.

Dne 31. března 2004 legalizovala Slezská fotografická společnost svou činnost zápisem do rejstříku spolků v Národním soudním rejstříku. Od toho okamžiku

se tak mohla starat mj. o finanční granty a ucházet se o realizaci oficiálních kulturních projektů.

Myšlenka, která byla již několikrát diskutována na setkáních skupiny, byla realizována z iniciativy skupiny členů ŚTF v čele s Beatou Nosal a Ireneuszem Malcharczykem. Společně s Józefem Wolnym vstoupili do zakládajícího výboru, který se oficiálně stal předsedou ŚTF.

Místopředsedou se stal Krzysztof Gołuch, sekretářkou Beata Nosal, pokladníkem Ireneusz Malcharczyk a členy představenstva Andrzej Koniakowski a Marcin Tomalka. Do revizního výboru byli jmenováni Adam Warcholiński, Dorota Lubocka a Tomasz Krzemiński.

Po zápisu spolku do Národního soudního rejstříku bohužel ŚTF nedokázala zcela využít svůj potenciál. Nikdo se nehrnul do práce v její prospěch a nikdo neledal nové příležitosti pro rozvoj skupiny.

Myšlenka oficiálního sdružení se ukázala jako naprostý neúspěch. „Sdružení ŚTF“, které za tři roky své existence pro své členy nic neudělalo, bylo vyřazeno z Národního soudního rejstříku až v březnu 2007.

Bez ohledu na tehdejší pokusy o formalizaci skupiny, fungovala ona nadále ve svém současném, uvolněném, ale již osvědčeném vzorci.

Významnou událostí v jejím životě byl 3. mezinárodní festival fotografie v Lodži, kde 15. května 2004 ŚTF představila své fotografie společně s Gliwickou fotografickou skupinou, Fotografickou skupinou Format z Rybniku, fotografickou skupinou Natęchwila a fotografickým ateliérem Piotra Muschalika. Společně se zúčastnili výstavy „Fotografia Śląska“ (Slezská fotografie).

3. mezinárodní festival fotografie v Lodži. Foto Józef Wolny

V únoru 2005 se setkání skupiny ŠTF přesunula do sídla Terapeutické knihovny na ulici Ligonía v Katovicích.

První setkání v Terapeutické knihovně 22.2.2005. Foto Józef Wolny

Dne 17. prosince 2005 se pod heslem Śląska Masa Fotokrytyczna (Slezská masa fotokritická) sešli slezští fotografové ve 14:00 před Úřadem Slezského vojvodství v Katovicích, aby pořídili společnou vzpomínkovou fotografii a pokusili se i přes mráz integrovat.

Foto Archivní webové stránky ŠTF, neznámý autor.

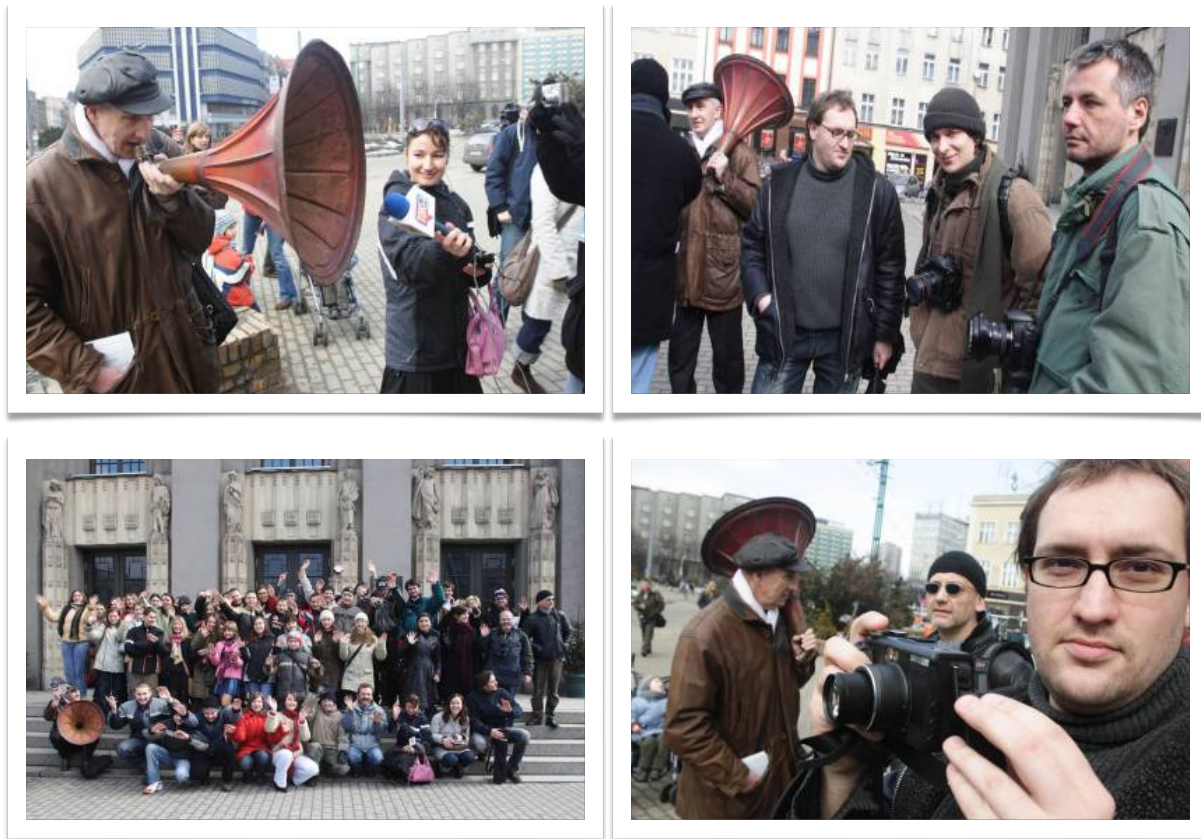
Roku 2006 se konal mimo jiné další únorový plenér v Palmárium v Gliwicích spojený s portrétními workshopy zakončený interní soutěží, kterou vyhrála Dorota Lubocká.

8. února 2006 se rovněž konala vernisáž „II. Kolektivní výstavy ŠTF“, na které byla vystavena díla 33 autorů. Více o této akci píší v další části věnované „Kolektivním výstavám ŠTF“.

Cisza Form Przeszłych (Ticho minulých forem) je název výstavy Marka Lochera, jejíž vernisáž se konala 17. března 2006 v městském Domě kultury Szopienice-Giszowiec v Katovicích.

Další Slezská fotografická masa 2 se konala 21. března 2006 ve 12:00 na Rynku v Katovicích. Cílem této iniciativy byla integrace komunity a zájemců o fotografii.

Slezská fotografická masa II - 21. března 2006 Foto. Archiv, autor neznámý

Během 3. ročníku Rybnického festivalu fotografie v březnu 2006 proběhla prezentace skupiny ŠTF.

Brzy poté se konala další výstava Kazimierza Zgody s názvem „Ściany miasta“ (Stěny města). Tentokrát se konala v budově Muzea historie Katovic ve čtvrti Niki-szowiec.

8. dubna 2006 byla v Tarnovských Horách oficiálně otevřena nová fotogalerie „NOS“. První výstavou, která se zde konala byla prezentace úspěchů Slezské fotografické společnosti.

Ve dnech 6. až 8. října se v hotelu Pieniny v Niedzici konalo integrační setkání pod širým nebem ŠTF a slezské pobočky ZPAF, kterou sponzorovala společnost Olympus.

Kromě kolektivních výstav se činnost spolku v následujících letech omezila na skupinová setkání, besedy o fotografování a občasné návštěvy vernisáží v sídle ZPAF a dalších galeriích.

Byly organizovány tzv. fotoprocházky. První - v okolí katovického nádraží, se uskutečnila 10. října 2012 pod heslem „Padesátka“. Jejím předpokladem bylo fotografování nádraží pouze pomocí standardních objektivů.

Další podobná procházka se konala o rok později v parku WPKiW v Chorzówě a následně v Będzinu.

Procházka v parku WPKiW v Chorzówě, 20.06.2013 Foto. Arkadiusz Bała

Další plenérové setkání, tentokrát s divadelní problematikou, uspořádala ŠTF v květnu 2014 v Katovicích.

Mezitím několik členů ŠTF založilo publikaci „Frames Factory“, jehož zakladateli byli Przemysław Ledwoch, Janusz Rózański, kteří ke spolupráci přizvali Arkadiusze Balu a Józefa Wolného.

Měli za to, že místo neustálého stěžování si na setkáních ŠTF je lepší dělat něco kreativního.

Časopis zaregistroval Przemysław Ledwoch, za jeho grafickou kompozici byl zpočátku zodpovědný Janusz Rózański. Z redakčního týmu však odešel kvůli roz-

dílům ve vnímání časopisu. Kompozice se ujal Ledwoch, Józef Wolny byl tím, kdo do jeho rubrik zval jednotlivé autory a Arkadiusz Bała celek koordinoval.

Během dvou a půl roku, mezi lednem 2013 a červencem 2015, vyšlo devět čísel tohoto časopisu. V té době byla velmi dobře vnímán na fotografickém trhu, i když existoval pouze na internetu.

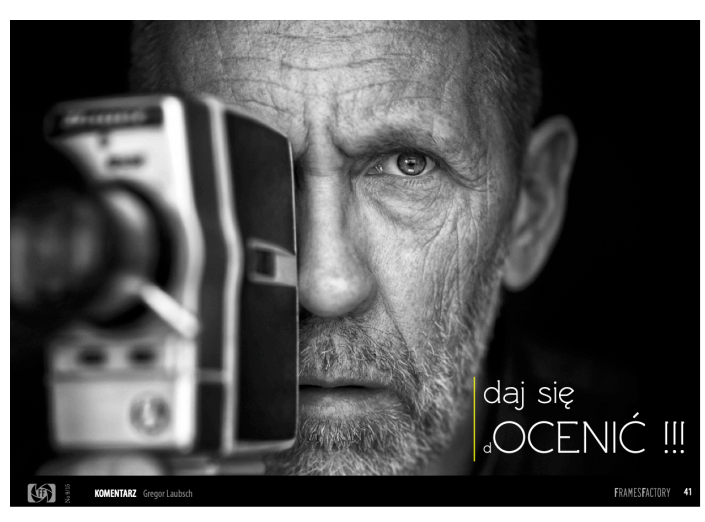
Frames Factory měla podle předpokladů svých tvůrců propagovat dobrou fotografii a její tvůrce. Problémem však byly neustálé potíže s obdržáním materiálů odpovídající technické kvality od hostů zvaných na jeho stránky.

Časopis byl vytvořen čtyřmi nadšenci spojenými s ŠTF. Zajímavostí je, že stále existuje na webu na adrese: www.framesfactory.eu A díky skvělému obsahu, který je zde zobrazen, velmi dobře graficky podaný, tento časopis dodnes nepřestal být aktuální.

Publikace byla velkou propagací autorů, kteří ji navštívili. Někteří z nich byli členy či sympatizanty ŠTF, ale vzhledem k její formuli, která znamenala, že s přítomností na jejích stránkách mohla počítat jen hrstka členů ŠTF, to mohlo přispět k jistému zklamání některých účastníků tohoto spolku.

www.framesfactory.eu

V listopadu 2014 se v Katovicích konala vernisáž „III. Kolektivní výstavy ŠTF“ a o pouhých šest měsíců později byla zahájena „IV. Kolektivní výstava ŠTF“ v Ty-chách. Více o tom píšu v další kapitole práce věnované výhradně těmto kolektivním výstavám.

Působnost skupiny v následujících letech výrazně slábla a na její setkání, již bez účasti uměleckého opatrovníka Andrzeje Koniakowského, který se v roce 2014 přestěhoval do Varšavy, přicházelo stále méně lidí.

Sraz v galerii ZPAF 15.05.2016 za účasti Józefa Wolného. Foto Arkadiusz Bala.

Někdy byla setkání, na kterých se objevily dvě nebo tři osoby a byly i takové, na kterých se kromě jejich pořadatele nikdo neobjevil. I tak ale setkání probíhala a ŠTF fungovala.

V roce 2016 proběhly dvě vernisáže členů skupiny: „MetaFotoFizyka“ Józefa Wolného a „Machu Picchu a Cusco“ Victora Gradose.

V roce 2017 se zakladatel ŠTF Józef Wolny rozhodl předat kormidlo společnosti jiným osobám.

Od ledna 2018 do června 2019 byla výstava na čtyřech různých místech, od Siemianowic, přes Rybnik, Czeladź, opět Siemianowice až po Bytom k vidění výsta-

va „Skupienie“ (Soustředění), na které byla k vidění díla více než dvaceti autorů.

Dne 24. června 2021 byla v Siemianowicích otevřena výstava „Światy Równoległe“ (Paralelní světy), která byla plánována ještě na rok 2020, původní plány však překazil virus Covid-19.

Epidemie koronaviru vedla k úplnému zanechání setkání skupiny. Proběhlo několik pokusů o komunikaci prostřednictvím komunikátorů, ale toto nebylo dobře přijato. Členům skupiny chyběla osobní setkání, na která byli zvyklí.

Dnes skupina ŚTF stále působí na Facebooku, kde jsou mezi jejími členy každý měsíc pořádány fotografické soutěže, vyvěšují se příspěvky s návrhy setkání a diskutuje se o fotografiích.

15. ledna 2022 se po delší pauze opět konalo setkání skupiny pod otevřeným nebem. Byl to výlet do Palmárium v Gliwicích pod heslem „Powrót do tradycji“ (Návrat k tradicím). Účast bohužel nebyla vysoká, ale podle relací přítomných to bylo vydařené setkání, při kterém se členové ŚTF vrátili na pár hodin do normálu, který jim vzala pandemie koronaviru.

Plenér v Palmárium v Gliwiczích - 15.01.2022 Foto Arkadiusz Bała

Na posledním setkání ŠTF, v kavárně Hudební akademie v Katovicích dne 15. června 2022 se zjevilo několik členů ŠTF, aby si promluvili o plánech na další výstavu.

Poslední setkání skupiny. 15.06.2022 Foto Roman Kowenia

V současné době připravují členové ŠTF další, tentokrát jubilejní, kolektivní výstavu „20 let ŠTF“, na kterou přihlásilo svou tvorbu několik desítek autorek a autorů spojených s ŠTF v posledních dvou desetiletích.

Vernisáž výstavy „20 let ŠTF“ se uskuteční v pátek 21. října 2022 v 18:00 v Kulturním centru „Park Tradycji“ v Siemianowicích.

Kapitola 3. Kolektivní výstavy Slezské fotografické společnosti

I. Kolektivní výstava ŠTF - 9.9.2003

Podstatou činnosti fotografických skupin je prezentace své tvořivosti. Po roce a půl činnosti představila ŠTF 9. září 2003 svou první výstavu, která se konala v katovickém sídle Slezského okresu Svazu polských uměleckých fotografů. Tato výstava byla souhrnem společných setkání a práce na zdokonalování svého fotografického umění. Andrzej Koniakowski napsal:

“Mám z toho velkou radost, posiluje to rovněž mou víru, že online setkání s fotografií nestačí, a že je potřeba osobní kontakt mezi fotografy a jejich díly. Jedině tato společná cesta ke stále lepší fotografii přinese osobní úspěchy a naučí mnoho mladých lidí, jak správně ukazovat a přijímat umělecké dílo, které může být dobrou registrací naší reality.”

Úroveň výstavy byla vysoká a vyrovnaná, což svědčilo o intenzivní práci každého člověka na prezentovaném souboru, ve světově populární tzv. „obývákové“ formě, která nevnučuje konkrétní, dominantní téma výstavy.

Umělecký opatrovník ŠTF Andrzej Koniakowski, který se tehdy stal rovněž kronikářem společnosti, to shrnul takto:

„Společnost zvolila konzistentní a dlouhotrvající cestu k dosažení svých fotografických úspěchů. Nejsou zde zářící hvězdokupy, je však za to mnoho talentovaných jedinců. To je velmi důležité pro fungování Společnosti a jistě bude dlouhodobě úspěšnější. Je to také konkrétní odkaz na dobrou tradici Katovické fotografické společnosti, na jejíž působnost navazuje další generace slezských fotografů.“⁴⁰

---

⁴⁰ Archivní webová stránka ŠTF: <http://www.STF.katowice.pl/archiwum/wydar.htm>

Svá díla na výstavě předvedlo 39 kolegyň a kolegů z ŠTF. Každá osoba měla k dispozici jednu tabuli 70x100cm a sama rozhodovala o výběru a formě prezentace svých fotografií.

Vernisáž první výstavy ŠTF Foto Tomasz Dziechciarz.

Andrzej Koniakowski napsal recenzi na tuto výstavu. Čteme v ní, mj.:

„Monika Fedelińska a její fotografie představují schopnost pozorovat reflexi současné architektury v sobě samotné. Z dobrých fotografií těchto téměř abstraktních, ačkoli čitelných pohledů, vznikl zajímavý soubor malých, dobře sestavených fotografií. Malé tečné fotografie mohou být rovněž nápadné a mohou zprostředkovat tolik obsahu. Zajímavý set. Beatu Nosal učarovala stará chalupa a atmosféra jejích fragmentů. To vše vyfotografovala s vřelostí a citem. Odrážející zároveň nostalgii pomíjejících předmětů a vzpomínek. Dobré barvy a dobrá kompozice, tak důležité při fotografování tak okouzlujících objektů. Dobře zvolený a zajímavý set. Krzysztof Gołuch se v zajímavém reportérském setu zamýšlí nad podstatou mládí. I mladí lidé mají chvíle, kdy o tom přemítají. Dobrý fotograf, dovedně umísťující postavy v záběru, jim dokáže dát zajímavý obsah a asociace. Marcin Tomalka vidí betonové plochy a dokáže je zajímavě, až okouzlujícím způsobem ukázat. Lidská postava se v nich ztrácí a chtěla by z nich utéci. Ale bohužel to nejde. Zajímavá a dobrá forma snímků a využití perspektivy. Michał Kraw-

czyński se zajímá o zátiší ve spojení ženským tělem. Ostře a překvapivě sestavené. Osvětlení rozhodně ostré a dramatické. Dělá dobrý dojem a zanechá stopu ve vaší paměti. Ireneusz „MAYKY“ Malcharczyk nám představil zajímavý počín. Téma staré jako svět, ale zase něco zajímavého a osobního. Erotika je posílena a zdůrazněna velmi střídme vyobrazenu síťovanou punčochou. Nejdůležitější je však forma a ta je zde zajímavá a dobrá. Józef Wolny, nesporný vůdce Společnosti, vzpomíná na svého otce prizmatem starého fotoaparátu. „DRUCH“ a kouzlo jeho detailů s vloženými obrazy otce nabírá další výraznou asociaci. Lásky k otci se snoubí s láskou k fotografii, jako prostředku k vyjádření a způsobu života. Soubor je jednoduše dobrý a zajímavý. Michał Szalast nám odkrývá další pravdu. Hlava slouží k přemýšlení, ale i k nošení klobouku. „Klobouk“ jako takový se stává hrdinou fotografického příběhu. Příběh plný zajímavého a objeveného pohledu, světla a originální kompozice. Vše z ptáčích perspektivy, plné lehkosti a dobré nálady. Fotografie stojící nejen za náš pohled. Barbara Langiewicz ráda fotografuje ženské tělo. Ukazuje nám další a zajímavé odkrytí tohoto těla. Jistá dávka tajemna, nenápadnosti a zajímavé stylizace ve stylu staré sépiově-šedé chloro-bromové fotografie. Zajímavostí je výskyt výrazného vzoru perforace u moderního 35mm fotografického filmu. Buduje se tím kontinuita fotografických asociací. Správné nastavení pozitivní efekt jen posiluje. Agnieszka Łakomy v předvedené sestavě, fascinovaná tancem a barvou, nám předvedla pohyb a výraz tance s velkým „T“. Zajímavé snímky - barevné rozostření - spontánnost. Taková je podstata moderního tance. V jejím sestavení se tohle vlastně doplňuje a posiluje působení na diváka. Velmi moderní barevná fotografie. Předmět a forma dobře použité a využitě. Vypadá to opravdu skvěle.“⁴¹

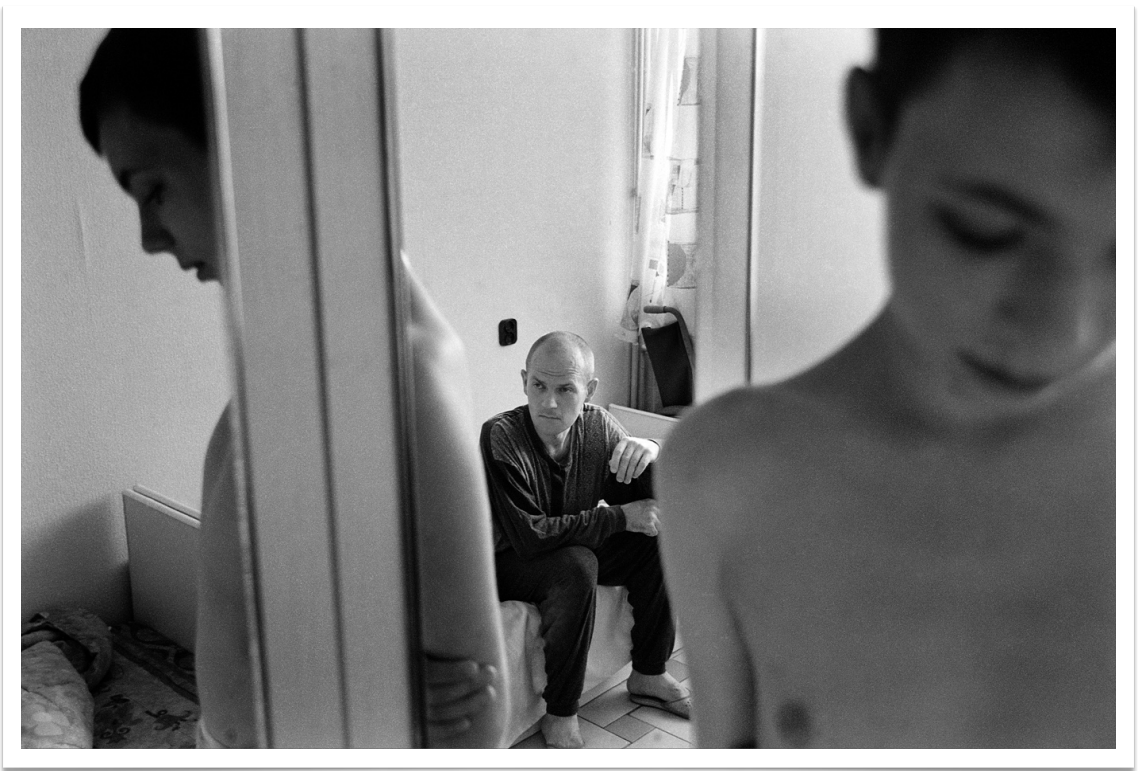
---

⁴¹ Webová stránka: <http://www.andrzej.koniakowski.ŠTF.katowice.pl/2005-10.html>

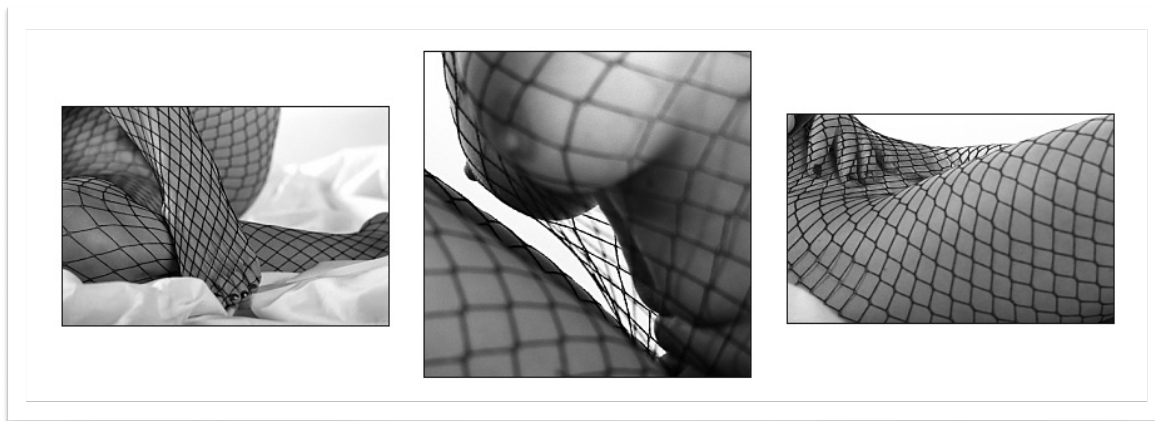

Obrázky Józefa Wolného ze série „Retrospekcia“ (Retrospekce), uvedené na první Kolektivní výstavě ŠTF v roce 2003.

Krzysztof Gołuch, „Co siódmy” (Každý sedmý)

Irek „Mayky” Malcharczyk - „Fakury” (Textury)

Během zahájení výstavy vystoupili mimo jiné Andrzej Koniakowski, Krzysztof Gołuch a Jakub Byrczek. Ten druhý, jak už to mezi umělci bývá, měl drobné výčitky vůči mnohem mladšímu Krzysztofovi, že ten hovořil jako první.

Navzdory tomu, že každý z umělců měl svůj názor a výstava byla dílem „mnoha maminek a mnoha tatínků”, dopadla docela úspěšně.⁴²

⁴² Rozhovor autora s Michałem Szalastem 29.05.2022.

KATOWICE. Wystawa Śląskiego Towarzystwa Fotograficznego

Wiszą zdjęcia

Dla członków i sympatyków ŚTF fotografia to jedna z ważniejszych dziedzin życia

Na początku były spotkania w internecie. Kiedy to nie wystarczyło, miłośnicy robienia zdjęć ze Śląska założyli Śląskie Towarzystwo Fotograficzne. Wczoraj w katowickiej galerii ZPAF otworzyli swoją pierwszą wystawę

LUKASZ KAŁĘBASIAK

Dla Grzegorza Pyki cztery lata temu fotografia stała się tak zajmującą, że przerwał dla niej szkołę. – Zawsze chciałem być fotografikiem. Nie mogłem się od tego oderwać – mówi. Teraz znów chodzi do liceum, ale nie rozstaje się z aparatem cyfrowym. Wczoraj był jednym z 40 artystów, wystawiających na pierwszej wystawie Śląskiego Towarzystwa Fotograficznego.

Są wśród nich urzędnicy, agenci ubezpieczeniowi, studenci, pracownicy pomocy społecznej, uczniowie i emeryci. Fotografii poświęcili całe swoje życie albo dopiero poznają jej tajniki. ŚTF skupia ponad 60 osób z całego regionu, dla których fotografia to nie tylko zdjęcia robione podczas wakacji. Po ponad roku spotkań postanowili na wspólnej wystawie pokazać, czym się zajmują. Ich wystawę gości katowicka galeria Związku Polskich Artystów Fotografików.

– Trzy lata temu byłem tu na giełdzie fotograficznej i pomyślałam sobie: „fajnie byłoby tutaj zawiesić swoje zdjęcia” – przypomina sobie Monika Fedelińska. Dzięki ŚTF jej marzenie się spełniło: plansza z jej

fotograficznymi miniaturami wisi tuż przy wejściu. Fedelińska pracuje z aparatem, o którym mówi, że sam robi wszystko za nią. Takie jest ŚTF – otwarte na wszystkich, byleby robili dobre zdjęcia. Chętni do dyskusji o swoich fotografiach zbierają się w co drugi wtorek w siedzibie śląskiego ZPAF. – To zabawne, ale przed 30 laty Katowickie Towarzystwo Fotograficzne też zbierało się we wtorki – przypomina sobie Andrzej Koniakowski, członek tamtego stowarzyszenia, a dziś opiekun artystyczny ŚTF z ramienia ZPAF.

Prywatnie Koniakowski przyznał dwóm fotograficzkom – Helenie Zwolińskiej i Agnieszce Łakomy – wyróżnienia za pracę. – Jestem zszokowana – nie mogła w to uwierzyć Zwolińska. Pomoc i ocena ze strony bardziej doświadczonych fotografików to kolejna zaleta ŚTF. Pojawiają się już dobre przykłady tej współpracy. Krzysztof Gołuch, pracownik domu Caritasu w Knurowie, zaczął fotografować trzy lata temu, kiedy urodziło mu się dziecko. Od października rozpoczyna studia w Instytucie Twórczej Fotografii w czeskiej Opawie.

Wystawę ŚTF można oglądać do połowy października.

Śląskie Towarzystwo Fotograficzne jest kontynuacją działającego od 1934 roku w Katowicach Towarzystwa Miłośników Fotografii, a po II wojnie światowej Katowickiego Towarzystwa Fotograficznego. Ideę Towarzystwa wskrzesił w 2002 roku fotografik Józef Wolny.

TEATR. Muzical w Gliwicach

Tato výstava se pak v říjnu letošního roku přesunula ze sídla ZPAF do Domu kultury „Zgoda“ ve Świętochłowicach. Její další vernisáž se konala pod heslem: „Muzyka i Fotografia“ (Hudba a fotografie) a byla spojena s koncertem vynikajícího polského trumpetisty Tomasze Stańka, který spolu se svým kvartetem představil širokému publiku písně ze svého posledního alba.

Součástí této úžasné kulturní akce byla Slezská fotografická společnost.

Fotografie z vernisáže. Foto Michał Szalast

II. Kolektivní výstava ŠTF - 8.02.2006

Druhá Kolektivní výstava Slezské fotografické společnosti se konala o necelé 3 roky později, v galerii ZPAF na ul. Warszawska. Vernisáž se konala 8. února 2006.

Propagací dobré fotografie od roku 2002 tak ŠTF navázala na odkaz svých předchůdců Slezské společnosti milovníků fotografie a Katovické fotografické společnosti a vytvořila skupinu vzájemně laskavých lidí, kteří zdokonalují své dovednosti v ušlechtilém umění fotografování lidí.

Tato výstava potvrdila, že se milovníkům a nadšencům slezské fotografie daří a ukázala další zajímavou a aktuální fotografii. Její úroveň byla vysoká a vyrovnaná. Těší mne fakt, že zhruba tucet účastníků byli autoři, kteří svá díla představili na první výstavě. Byli to oni, kdo udával tón prezentacím, se kterými se noví členové museli ztotožnit. Andrzej Koniakowski tehdy napsal:

„Novinkou je pro mě mnohem lepší než dříve sestavení autorských prezentací. Soubory prací jsou většinou dobře prezentovány a jejich jednotlivé fotografie se formou i obsahem doplňují. To je dnes důležitá vlastnost. Moderní digitální fotoaparáty dokážou „téměř“ samy udělat dobrou fotografii. Jednotlivé fotografie mohou být dokonalé. Ale my, diváci, nevíme, kde je fotograf, kde je fotoaparát a co je čí zásluha. Autorský soubor, nebo dokonce triptych, to je však výpověď. Zde musíte jednotlivé fotografie promyslet, vybrat a pořídit tak, aby společně tvořily homogenní celek v původní představě autora. Většina mých kolegů to dokázala, jejich sety jsou opravdu dobré a výstižné co do formy i sdělení! Barva je použita střídavě a velmi vyváženě, vytváří náladu a originální atmosféru. Zajímavé je rovněž téma. Prezentované sestavy je jen prohlubují. To je potěšující, ale zároveň to ukazuje na ohromnou práci, kterou všichni odvedli. Protože podstatou Společnosti a přítomností v její činnosti je vzájemné sebevzdělávání. Dobrá atmosféra plná laskavosti tento pozitivní trend jen posiluje a urychluje. A to je právě v této komunitě, navzdory různým potížím, tou nejdůležitější vlastností.“⁴³

---

⁴³ Nové webové stránky ŠTF: <http://www.ŠTF.katowice.pl/nasze-wystawy/ii-wystawa-zbiorowa-ŠTF-8-02-2006/>

Svá díla na výstavě představily 33 osoby. Andrzej Koniakowski ji na svém blogu zhodnotil takto:

„Na výstavě prezentuje svá díla asi 33 kolegyň a kolegů, počet kolísá, jelikož na poslední chvíli se připojují další a další, kteří chtějí prezentovat svá díla. Zdá se, že veteráni udávají tón, ale nová jména a objevy jsou také velmi zajímavé a pozoruhodné. Talent, píle, ale i důslednost v jednání jsou nejlepší cestou k uměleckému úspěchu. A Společnost, její tradice a následné výstavy k tomuto cíli jen přispějí. Grzegorz Aleksa nám představil svůj pohled z okna, ale také své rozjímání a reflexi nad tím, co z tohoto okna vidíme, během odpočinku s cigaretou, nápojem v plechovcu (znamení doby) a nesmrtelnou knihou. Všechny tři fotografie vyzařují homogenní atmosféru nostalgie a nedefinované perspektivy. Vertikální pohlednice Tomka Dziechciarza z Barcelony, jak dokonale záběry. Zejména ten, který ukazuje celou ulici plnou oken a balkonů. Dokonalé navrstvení a zahuštění městských motivů. Na tuto ulici lze koukat donekonečna. Dobré osvětlení vytvořilo krásnou živost obrazu. A fotograf toho využil. Jsem ohromen. Monika Fedelińska Tuniská pláž plná klidu a nostalgie. Takové stavy se na fotografii obtížně zobrazují. A Monika to zvládla dokonale, odlétající rackové mohou být myšlenkami a sny, jejími nebo našimi! Krzysztof Gołuch nám ve svém barevném setu ukazuje mihotavé tváře televizní obrazovky. Barevná zjevení - křičící a velmi rychle míjející. Pozitivním rysem této prezentace je také výrazná barevnost, dobře využitelná při jakémsi překreslování. Myslící reportér Jacek Gruszczyński ukázal reportáž s leitmotivem, kterým je role dlaně v prezentaci člověka. Zajímavý nápad, ze kterého Jacek vyšel velmi bravurně. Výstřednost Violetty Wilas - Rozjímání Jana Marie Rokity - Nejednoznačnost gest biskupů. Kompaktní a dobrá kompozice. Agnieszka Grzelak zajímavá a krásně laděná barva iluze fotografií starých zdí - dětí a autorčin autoportrétu plný podivných odlesků. Stejně jako neučesané a vzdušné myšlenky. Dobrá manipulace atmosférou vzájemně se prolínajících světů. Citlivost je pozoruhodná vlastnost. Bartosz Jastal Půvabně bílá pověst o tajemné „rusalce“. Bohužel asi uměle vymyšlená. Je však atmosféra - dobrá technika - a kompozice. Mlha a voda jsou samozřejmostí, nikoli objevem. Waldemar Józwa zajímavé barevné portréty, dobrá kompaktní kompozice a dobrá expresivita - silná barva. Zajímavé spojení dvou mladých lidí s dokonalým portrétem starého muže s krásným a radostným úsměvem. Zmáčknutí spouště ve správný okamžik. Tak málo a tak hodně. Dobrá klasika bude vždy v ceně. A takové jsou tyto fotografie.

Sławomir Knaś Velmi zajímavá barva - Experiment založený na skutečné realitě. Zajímavý postřeh spojený s dobrou manipulací s barevnou skvrnou. Žlutá skvrna buduje a spojuje celou sadu dohromady, vytvářejíc jakousi „Duhovost“. A přesně v tom je síla této sady. *Michał Krawczyński* Mladý pár v širokém - velmi širokém plenéru. Tajemství plenéru a dramatika oblohy nestačí k dobré a zajímavé fotografii nevěsty a ženicha plné radosti ze života. Docela umělé sestavení forem a aranžmá mladého páru. Bohužel docela triviální, což je škoda. *Barbara Langiewicz* zajímavá fotografie mladé tanečnice, zobrazená originálním způsobem - lehkost formy a plný výraz několika vlajících vlasů. Fotografie by měla být asi jen jedna, protože ta druhá do sestavy nic nepřidává. *Marek Locher* Kouzlo starých - chátrajících průmyslových objektů. Téma mi blízké a znovu novým způsobem odkryté. Zvláště krásná dynamika černobílé fotografie - odplouvající do prostoru průmyslová hala, která je již napůl zničená. Pocit odtržení se od země. Zbytek děl šetří barvami a doplňují první obraz tím, co se musí nastat, tedy pád a zkáza. Smutné a zároveň krásné! *Dorota Lubocká* Zajímavý a nevšední pohled na Paříž prostřednictvím umění malířství a sochařství. Velmi originální vzpomínka na výlet. Pestré barvy jsou v této konvenci tak trochu střetem. Černobílá fotografie by také dobře odrážela tuto myšlenku. *Agnieszka Łakomy* Velmi rád sleduji, co Ona umí a dokáže znovu dobře předvést. Tanec a barva jdou ruku v ruce. Plný výraz - syntéza - romantika - fenomenální tanec. To vše je velmi dobře zobrazeno. Čekám na individuální výstavu! *Agnieszka Mandal* Tajemnost a krása ženy podané v zářivé atmosféře plné klimatu. Krásné černobílé a lehce sépiové fotografie se vzájemně doplňují. Textura lesa osvětlená záblesky tisíců světél. Realismus je spojen s nereálností odchodu ducha do jiné reality. Takhle fotografovat umí snad jen ženy. *Krzysztof Miller* tři dívčí portréty plné dětských fantazií, jakoby nic a přeci tolik. Plné atmosféry dívčího světa. Dobrý záběr, zajímavý pohled, spoušť zmáčknutá ve správnou chvíli. *Alicja Miszta* Černobílá luxografie - jednoduchá - zajímavá - krásně podaná. Dobrá kompozice, vzdušnost, / což je u tohoto typu fotografie obtížné / zvláště zajímavý střední obraz. Ohromná kultura v tak jednoduché formě a obsahu. *Antonina Murawa*, plný teplého klimatu příběh o světle a zajímavých, možná trochu tajemných interiérech. Malířské zpracování červené a teplé žluté. Ani studená tabule skla nezničí teplo interiéru, do kterého za au-

torkou nahlížíme. Líbí se nám a chceme nahlížet do zajímavých místností. Dominik Nowak pohled na zapadající slunce. Pokud je to naše Slezsko, pak je to pohled poněkud idylický. Ale tak krásné bývají západy slunce. Marzena Paciej postindustriální interiéry vždy přitahovaly děti. Marzena ale nedokázala vytvořit atmosféru veselé zábavy, je zde spíše nostalgie opuštěného interiéru. Možná právě to měla autorka na mysli. Krzysztof Pniok zajímavé barevné fotografie s použitím velmi jasné barvy podané v různých rovinách. Vzájemně se doplňují a kombinují celou sestavu v dobré kompozici. Nepříliš mnoho obsahu, ale lahodí oku. A o to snad autorovi šlo. Barevná fotografie čerpá z malby a hledá vlastní identitu. Tomasz Stępień, skromně, jednou fotografií nás autor zavádí do dramatické industriální krajiny. Živá, dynamická krajina, posílající produkty do světa. Dramatické mraky - optimistické železniční koleje. Rovnováha nálady a klimatu. Pozoruhodná fotografie. Katarzyna Śliwa dva portréty dívky zajímavé svou jednoduchostí. A dívčí akt plný taktu a dobrého vkusu. Takové akty zapadají do paměti a stávají se vzorem pro fotografie smyslné, jemné a.... Marcin Tomalka skromná reportáž o člověku v prostoru krajiny. Člověk osamělý, ale ne zatracený. Člověk je v tomto prostoru dobře vkomponován. Marcin dokáže vytvořit zajímavou atmosféru, přestože pracuje v tisku, a možná právě proto. Michał Szalast Velmi nerovný svou formou, příběh o rodině. Formálně zajímavý kolektivní portrét. A rytířské sny zůstávají jen sny. Protože tahle fotka o rytíři je docela málo. Barbara Szewczyk Svět zpoza „skla“, nejspíš úvaha o pomíjejícím času. Dvojportréty mladých dívek plné radosti a inovativního přístupu k aktuální módě zdobení těla. Dobrá technika a kompozice. Díla, která stojí za shlédnutí. Grzegorz Szmak-Paszkowski, graficky upravená policejní akce, reportážní fotografie s reflexí. Policejní akce často postrádají mezitóny. Bývají brutální. Rád bych viděl více fotografií tohoto autora. Robert Tomaszewski Mnohoznačné vstupy do .... Zajímavá atmosféra celého setu. Kompaktní metafora v dobře a zajímavě podané temné atmosféře celého černobílého setu. Adam Warchołiński Detail a fragmenty moderních budov na pozadí modré oblohy. Krásné a zajímavě komponované výhledy. Obsahově homogenní, tak rozmanité budovy a jejich fragmenty. Modrá barva to vše spojuje do jednoho souvislého celku. Radost pro oko. Katarzyna Wolny Pozoruhodný nápad s židlí v pozadí. Zajímavě podaná Starší dáma. Forma kompozice a obsah se vzájemně doplňu-

jí! Józef Wolny Tři velmi dobré černobílé portréty s vodícím znakem. Brachmański - plastika, Jozzko Broda - úsměv a sepnuté ruce, horníci zvědavě vyhlížející zpoza kříže. Všem těmto portrétům dominuje pravda o člověku zajímavém a pozoruhodném. Kazimierz Zgoda Smutná, plačící bota na cestě plné lidského i optického shluku. Pohled zanechávající pevný nedostatek. Od dobrého pozorovatele reality lze očekávat více. Dorota Zyguła Cesta, kam? Je myšlenka - je rouška tajemství - je cesta .... V tomto fotografickém příběhu je něco chybí, což je škoda. Helena Zwolińska - prázdná pláž, která vyzařuje opuštěný prostor. Atmosféra nostalgie a touhy zaplnit tuto velkou prázdnotu lidmi. Sada, která stojí za povšimnutí a ocenění.”⁴⁴

Marek Locher

---

⁴⁴ Blog, webová stránka Andrzeja Koniakowskiego: <http://www.andrzej.koniakowski.ŠTF.katowice.pl/2006-15.html>

Agnieszka Łakomy

Agnieszka Mandal

Barbara Langiewicz

Waldemar Józwa

Barbara Szewczyk

Bartosz Jastal

Marcin Tomalka

Fotografie vystavené na výstavě.

Vernisáž výstavy. Foto Webové stránky, archiv ŠTF, neznámý autor.

III. Kolektivní výstava ŠTF - 7.11.2014

Muselo uplynout téměř 9 následujících let, aby ŠTF předvedla další, třetí kolektivní výstavu. Její vernisáž se konala 7. listopadu 2014 v Katovicích pod heslem „Fotografia jako pamięć bezcenna“ (Fotografie jako neocenitelná paměť), což bylo krédo Józefa Wolného, který tehdy napsal:

„Jsme tím, co jsme zakusili svými smysly od počátku našich dnů. V mysli jsou obrazy, zvuky, chutě, vůně a doteky naprosto naše. Paměť je o nás, my stanovíme paměť. Chceme si pamatovat co nejlépe, bojíme se nicoty. Sahajíc po fotoaparátu vytváříme stopy naší osobnosti a sdílíme to, co je důležité, s ostatními. Vyplatí se fotografovat.“⁴⁵

---

⁴⁵ Webová stránka: <http://www.ŠTF.katowice.pl/nasze-wystawy/iii-wystawa-zbiorowa-ŠTF-7-11-2014/>

Právě krédo Józefa Wolného dalo další výstavě této skupiny směr k zamyšlení nad rolí fotografie, které se její členové v aktuálně věnovali, a zároveň sáhli do historie staré fotografie. Andrzej Koniakowski tehdy napsal:

„Přirozeně nás zajímají technické otázky, ale důležitější je pro nás objevování historie, která byla zaznamenána na těchto často zažloutlých, ale pro nás zajímavých a objevných fotografických pozorováních! Zároveň si uvědomujeme, jak důležité mohou být naše aktuální fotografie v budoucnu!!

Tato třetí Kolektivní výstava splňuje i nespĺňuje právě tuto výzvu, kterou jste si sami vymysleli! Je registrací toho, co nás obklopuje, a jak to staré odchází - je to velmi důležitý signál pro budoucnost, že něco zajímavého bylo a mizelo pomalu degradováno!”⁴⁶

Na výstavě s Hornoslezským kulturním střediskem se představily 24 osoby.

Mezi autorkami a autory byli mj. Anna Wołoch, která ukázala dva diptychy. Byly to krajiny s jemnou barevností a atmosférou ticha. Marian Dziuk - pastelová krajina s létajícími ptáky. Byly to fotografie, dnes málo vídané, avšak zajímavé a barevné zároveň. Michał Szalast představil zajímavý, kontrastní, ďábelský portrét ženy. Roman Kowenia představil originální, zdánlivě pohlednicovou fotografii, s démonickými mraky a odrazem zámku ve vodě. Adam Sowa ukázal tmavé obrazy Wałbrzychu, Arkadiusz Bala na černobílých fotografiích židovský hřbitov v Lesku, jednu z nejčennějších nekropolí v Polsku. Mariusz Gross vystavil fotografie z festivalu Rawa Blues, plné barev, zajímavých kompozic, odrážejících atmosféru festivalu. Kaya Hayn na výstavě představila triptych dokonale složený ve své perspektivě, zobrazující katovickou čtvrť Nikiszowiec.

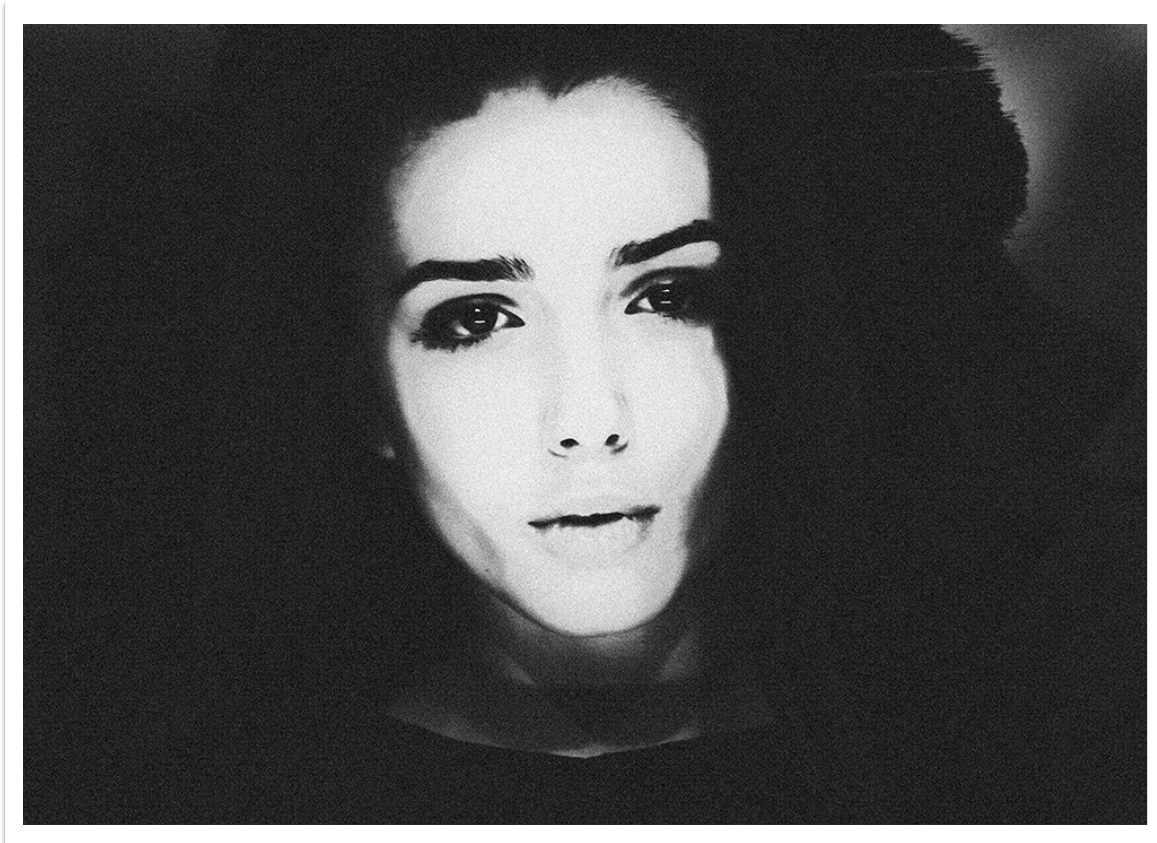
---

⁴⁶ <http://www.ŠTF.katowice.pl/nasze-wystawy/iii-wystawa-zbiorowa-ŠTF-7-11-2014/>

Arkadiusz Bała

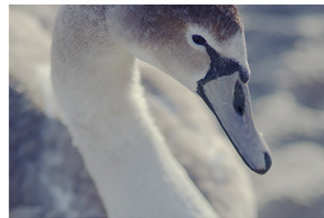

Michał Szalast

Kaya Hayn

Anna Wołoch

Vernisáž výstavy. Fotografie z archivu ŠTF. Foto Przemysław Ledwoch

IV. Kolektivní výstava ŠTF - 11.4.2014

Poslední kolektivní výstavu ŠTF uspořádala již půl roku později Laboratoř Umění - Kulturní pasáž Andromeda v Tychách. Tentokrát se konala pod heslem: „Fotografia jako pamięć bezcenna - Portret (Fotografie jako neocenitelná paměť - portrét)“

„Dobrá portrétní fotografie je jedinečným odrazem složitého vztahu mezi fotografem a fotografovanou osobou. Portrét je ve své podstatě něčím výjimečný, v dobrém portrétu je vždy něco nehmotného, nadčasového. Portrétní umění vyžaduje schopnost spolupráce, dar empatie. Stává se také, že potřebujete asertivitu a schopnost přesvědčit ostatní, o své pravdě. Stisknutím spouště vytváříme obraz, výchozí bod pro naši paměť a někdy i pro paměť jiných lidí. To je zodpovědný úkol. Koneckonců žijeme v době, kdy jsou vzpomínky fotografické.“⁴⁷

- napsal v jejím úvodu Józef Wolny.

Jak tehdy řekl Przemysław Ledwoch: Tentokrát se Slezská fotografická společnost zaměřila na portrét, protože uznala, že je člověk na fotografii důležitý a objevuje se na ní od samého počátku její existence⁴⁸.

Na výstavě ŠTF se objevily fotografie, které ukazovaly celé spektrum zapojení autorů a autorek děl do setkání s jinou lidskou bytostí, s fotoaparátem v pozadí.

Byly tam jednoduché fotografie, které se vůbec nelišily od těch fotografií, které jsou promyšlenější, protože byly součástí jakéhosi fotografického cyklu. Velká část prací byla realizována v kategorii emocionálního osobního portrétu. Na těchto fotografiích bylo množství radostných úsměvů, ukazovaly osoby nejen blízké, ale i autorům zcela cizí. Výstavy se zúčastnilo 25 autorek a autorů.

Byl mezi nimi mj. Krzysztof Strzoda, který zde předvedl tři vynikající triptychy, dokonale komponovaný svět sportu a nesamozřejmých portrétů podaných v nádherné

---

⁴⁷ Webové stránky ŠTF: <http://www.ŠTF.katowice.pl/nasze-wystawy/iv-wystawa-zbiorowa-ŠTF-11-04-2015/>

⁴⁸ Film z otevření výstavy: <http://www.ŠTF.katowice.pl/nasze-wystawy/iv-wystawa-zbiorowa-ŠTF-11-04-2015/>

grafické podobě, s rovnoměrně hutným obsahem. Tuto výstavu navštívil i Tomasz Jodłowski, obyvatel Tychy, který ukázal svou formou jednoduchý, ve své jednoduchosti brilantní, černobílý portrét slezského skladatele světového formátu Wojciecha Kilara. Przemek Ledwoch subtilní, ale plné napětí portréty dívky, která se na diváka dívala poutavým, velmi pronikavým pohledem, a Agnieszka Łakomy-Chłosta - zvířecí triptych.

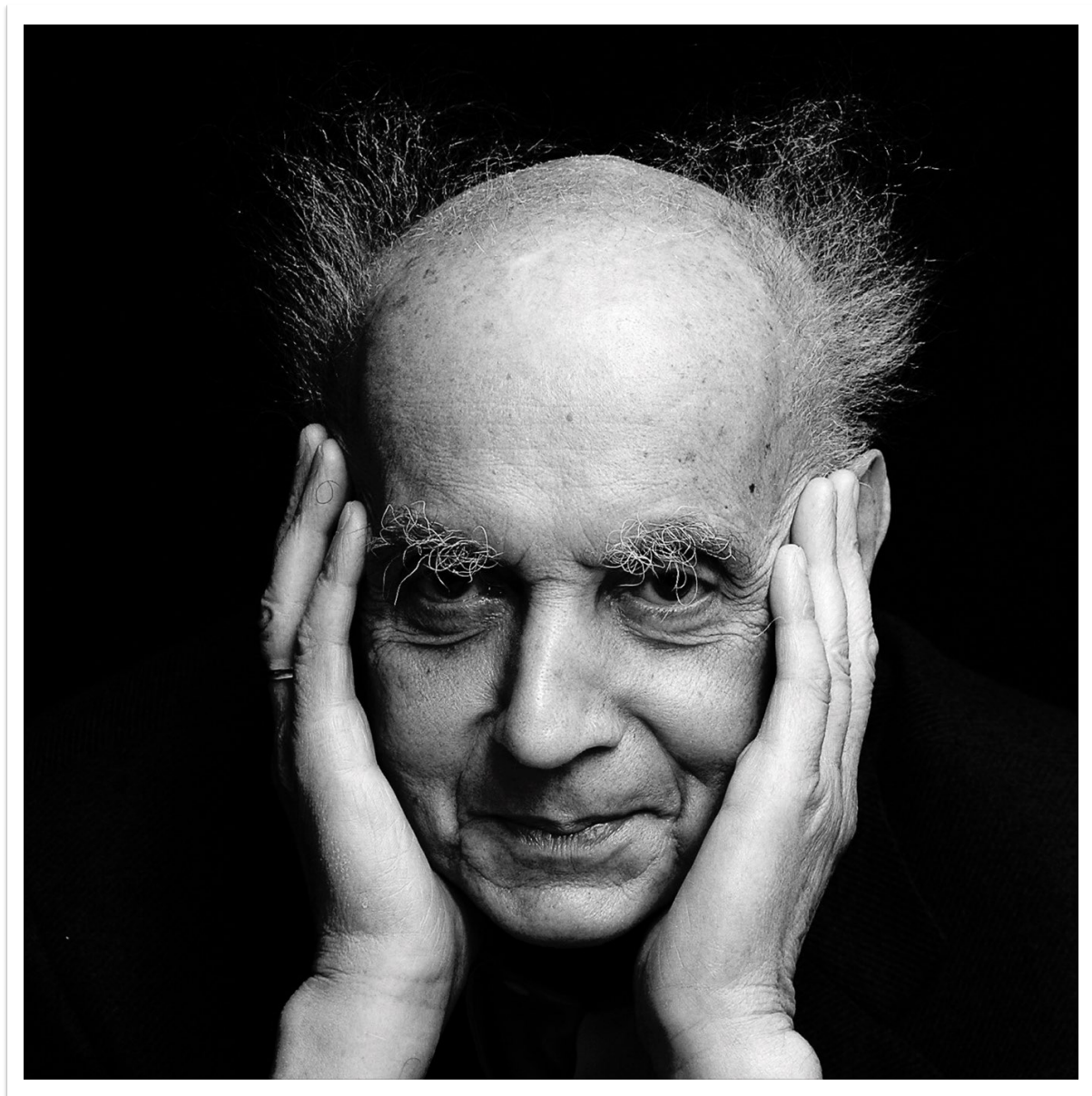

Agnieszka Łakomy-Chłosta

Cyklus Krzysztofa Strzody

Portrét Wojciecha Kilara od Tomasze Jodłowského

Fotografie z vernisáže výstavy. Foto Józef Wolny

Výstava v Tychách je považována za poslední velkou „Kolektivní výstavu ŠTF“.

Další velká, v pořadí již pátá kolektivní výstava členů a příznivců ŠTF s názvem: „20 let ŠTF“, má mít vernisáž 21. října 2022 v Siemianowicích.

Kapitola 4. Profily vybraných představitelů ŠTF

I. Zakladatel Józef Wolny

Józef Wolny, autoportrét, 2013

Ročník 1960, narozen v Rudě Šlaské. Členem ZPAF od ledna 2003.

Pracujíc jako horník v dole Halemba, si na začátku 80. let 20 století pořídil svůj první fotoaparát. Byl to Zenit TTL. Své první pokusy začal fotografováním hub na diapositivu. Uchvátily jej tehdy první efekty vyvolaných fotografií, hloubka a sytost barev materiálů ORWO. Učarovalo mu fotografování.

Četl knihy, listoval literaturou. V jednom z tiskových salonů s fotografickými časopisy se náhodou dozvěděl o setkáních Katovické fotografické společnosti. V roce 1983 se tam začal objevovat, ukazovat fotografie a pozorovat práci jiných fotografů.

Na setkáních KTF se Wolny poznal mj. Alfreda Ligockého, Zofii Rydet, Jerzyho Lewczyńskiego, Andrzej Koniakowského a tiskového fotografa Zbigniewa Sawicze, s nímž získával své první zkušenosti jako fotoreportér.

Po nějaké době jej Sawicz seznámil s vedoucím fotografického oddělení týdeníku Panorama Stanisławem Gadomskim, který hledal nového fotografa do své redakce.

Wolny zanechal práci v dole, kde byl elektrikářem, a přijal práci fotoreportéra v Panoramě.

Další redakcí byla fotografická agentura v rámci společnosti Fibak Marquardt Press a Fibak Noma Press. Po její likvidaci v polovině 90. let nastoupil Józef Wolny do týdeníku „Gość Niedzielny“ a zároveň zahájil vlastní podnikatelskou činnost, ve kterém se zabýval reklamní fotografií. Fotografoval také v „Katoliku“ v „Gazeta Wyborcza“ a následně v „Super Express“. Odtud se vrátil do „Gość Niedzielny“, kde působí dodnes jako fotoeditor a vedoucí fotografického oddělení.

V roce 2002 přišel s nápadem vytvořit skupinu fotografických nadšenců, po vzoru bývalé Katovické fotografické společnosti. K realizaci nápadu pozval Andrzej Koniakowského a poté Piotra Szymona.

První setkání neformální skupiny fotografů s názvem Slezská fotografická společnost se uskutečnilo 23. února 2002.

Józef Wolny se v současnosti věnuje černobílé fotografii, která je součástí trendu autonomní fotografie. Je tvůrcem konceptu metafotofyzikality, o kterém píše takto:

„Už léta fotografuji pro potřeby svého srdce a mysli. Na fotografii mě fascinuje „napětí“ mezi jedinečným potenciálem osobního života a energií světových obrazů a představ. Tento potenciální rozdíl chápu jako zvláštní druh vědomí, říkám tomu meta-foto-fyzika.

Sahajíc po fotoaparátu vytvářím stopy vlastní osobnosti a sdílím s ostatními to, co považuji za důležité. Nikdy jsem nepochyboval, že fotoaparát zaznamená i to, co je neviditelné, tajemné.

Umění fotografie je pro mě gestem paměti, autoportrétem, darování sobě i druhým „něčeho hodnotného“. Své fotografie vnímám jako fyzické objekty, krabičky, plné nehmotných osobních zážitků a referencí.

Již dlouho vím, že fotografie nejprve naplňuje potřeby a postupem času se stává potřebou sama.

Fotografování je jedinečná činnost, touha být lepší než vy sami před pár dny, měsíci nebo lety.

Ve skutečnosti vše, co je důležité, je mimo obraz, je to v nás samotných – vždy, když pracně vytváříme vlastní obrazy a když nás uchvátí fotografie ostatních.

Fotografie, stejně jako slova, mi umožňuje porozumět a vytrvat. V tomto smyslu je to cesta pro každého a má nevyčerpatelný potenciál.⁴⁹

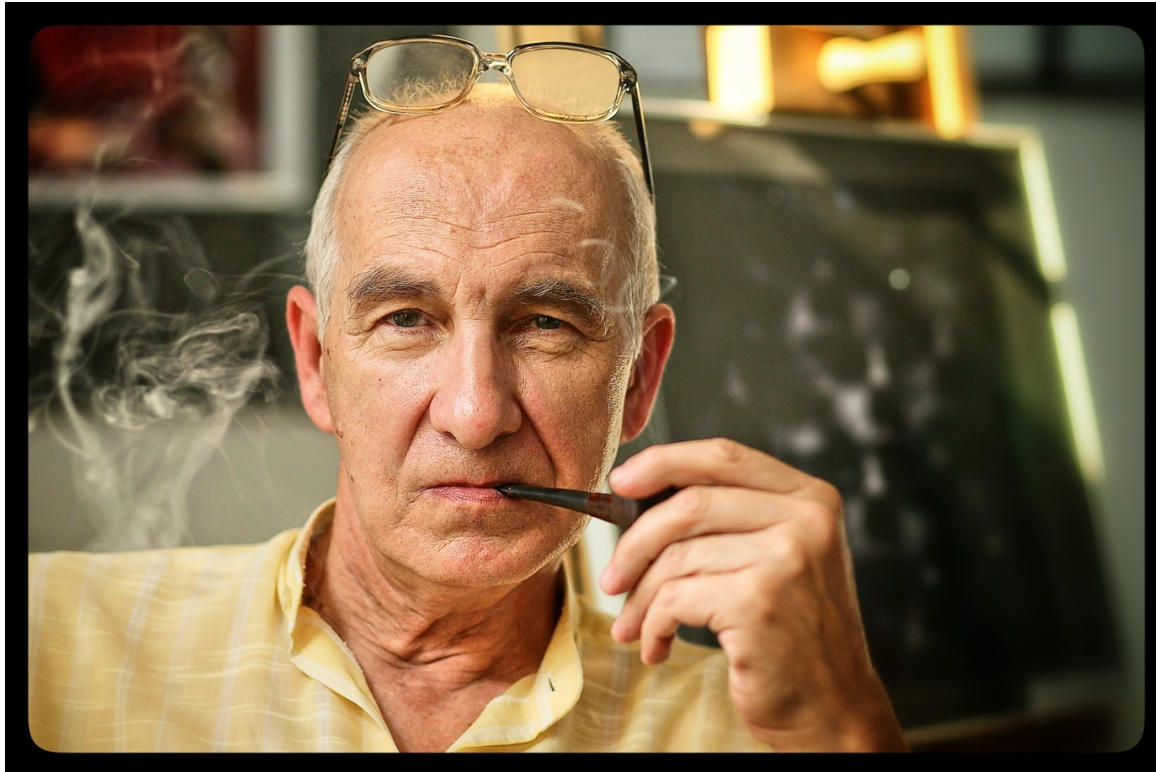
---

⁴⁹ Webová stránka Józefa Wolnyho: <https://metafotofizyka.blogspot.com>

Józef Wolny, z cyklu Metafotofyzika, 2016

II. Umělecký vedoucí Andrzej Koniakowski

Andrzej Koniakowski, Foto Józef Wolny

Narodil se v roce 1944 v Krakově. Fotograf spojený se slezským průmyslem a krajinou.

Vystudoval fotografii v Ateliéru fotografie v Paláci mládeže v Katovicích, ve Fotografickém a filmovém klubu „Żak“ (1959-1962) a poté ve Fotografické společnosti Katowice (1967-1976).

Debutoval v roce 1971 na výstavě fotografií „Przyroda i krajobraz regionu krakowskiego“ (Příroda a krajina krakovského regionu) pořádané Krakovskou fotografickou společností, kde byl vyznamenán.

V roce 1973 byl autorem první samostatné výstavy pořádané Studentským klubem „Wahadło“ v Katovicích.

V letech 1976-1979 byl členem Umělecké rady Federace amatérských fotografických asociací v Polsku.

V letech 1975–2011 byl členem Svazu polských uměleckých fotografů, kde v letech 1981–1988 byl členem správní rady, poté (v letech 1988–1992) předsedou správní rady Slezského obvodu ZPAF. V letech 1999 až 2002 byl místopředsedou a od roku 2005 předsedou Revizní komise Slezského obvodu ZPAF, od roku 2008 opět viceprezidentem Slezského obvodu ZPAF.

V roce 2002 se stal spoluzakladatelem Slezské fotografické společnosti.

Od roku 2005 společně s Januszem Musiałem natáčí dokumentární filmy o fotografech ze slezského obvodu ZPAF z cyklu „Leksykon Śląskiej Fotografii“ (Lexikon slezské fotografie).

Zúčastnil se 80 mezinárodních a národních výstav umělecké fotografie.⁵⁰

Jeho díla se nachází mj. ve sbírkách Slezské knihovny v Katovicích, Fototéce Federace amatérských fotografických asociací v Polsku, Galerii „Dùl Willson“ Katowice - Nikiszowiec, Galerii Katowice ZPAF, ve vatikánských sbírkách a v soukromých sbírkách.

Józef Wolny o něm na stránkách ŠTF psal takto:

„Mimořádný člověk, oddaný fotografii srdcem i myslí. Víím to velmi dobře, jelikož jsme dlouhá léta sledoval, kolik času a energie věnoval práci ve Slezském obvodu Svazu polských uměleckých fotografů. Andrzejovy znalosti, dovednosti a vášně v kombinaci s laskavostí jej vždy odlišovaly. Neváhám dne použít slovo ... Mistr.

---

⁵⁰ Oceněn několika medailemi, vyznamenáními a diplomy. Autor výstav: Śląskie Impresje (Slezské impresje), Czarno-zielona ojczyzna (Černozelená vlast), Dokumentacja subiektywna Barwna Fotografia Użytkowa (Subjektivní dokumentace Barevná komerční fotografie), Odejście i przyszłość (Odcházení a budoucnost), Katowice - obraz - miasta (Katovice - obraz - města), Stalowe pejzaże 2002 (Ocelové krajiny 2002), Wspomnienie z dobrego życia (Vzpomínky na dobrý život), Śląskie stalowe pejzaże 2002 - 2004 (Slezské ocelové krajiny 2002 - 2004). Zúčastnil se výstavy UN HABITAT ve Vancouveru. Jeho fotografie se nachází ve vatikánské sbírce. Medaile za portrét získaná na výstavě v Saragoze. Medaile ke 40. výročí ZPAF. Medaile ke 150. výročí fotografie jako uznání za zásluhy o rozvoj fotografie. Práce ve sbírkách Slezské knihovny v Katovicích a galerie „Dùl Willson“.

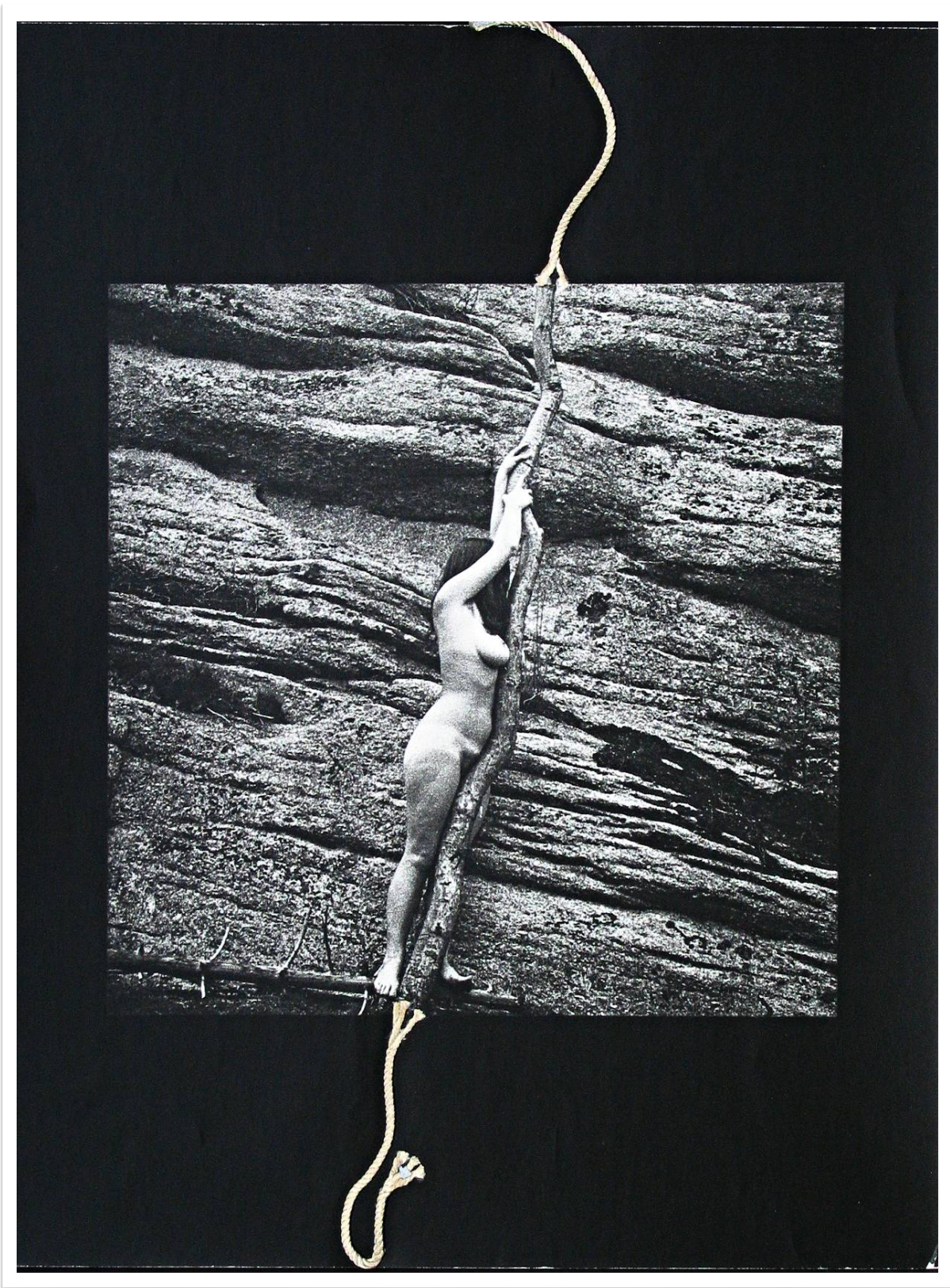
Fotografování je cestou osobního rozvoje. Andrzej to velmi dobře věděl a vždy pomáhal mladým adeptům fotografie, považujíc to za univerzální hodnotu.

Díky Andrzejovi vím, že dobrá fotografie, stejně jako dobrá literatura, je záminkou čelit ideám a hodnotám.

„Andrzej Koniakowski je člověk, který má velké zásluhy pro fotografickou komunitu ve Slezsku. Jeho přínos pro fotografii Slezska je neocenitelný. Andrzej je mistrem i pro nás - pro Slezskou fotografickou společnost.“⁵¹

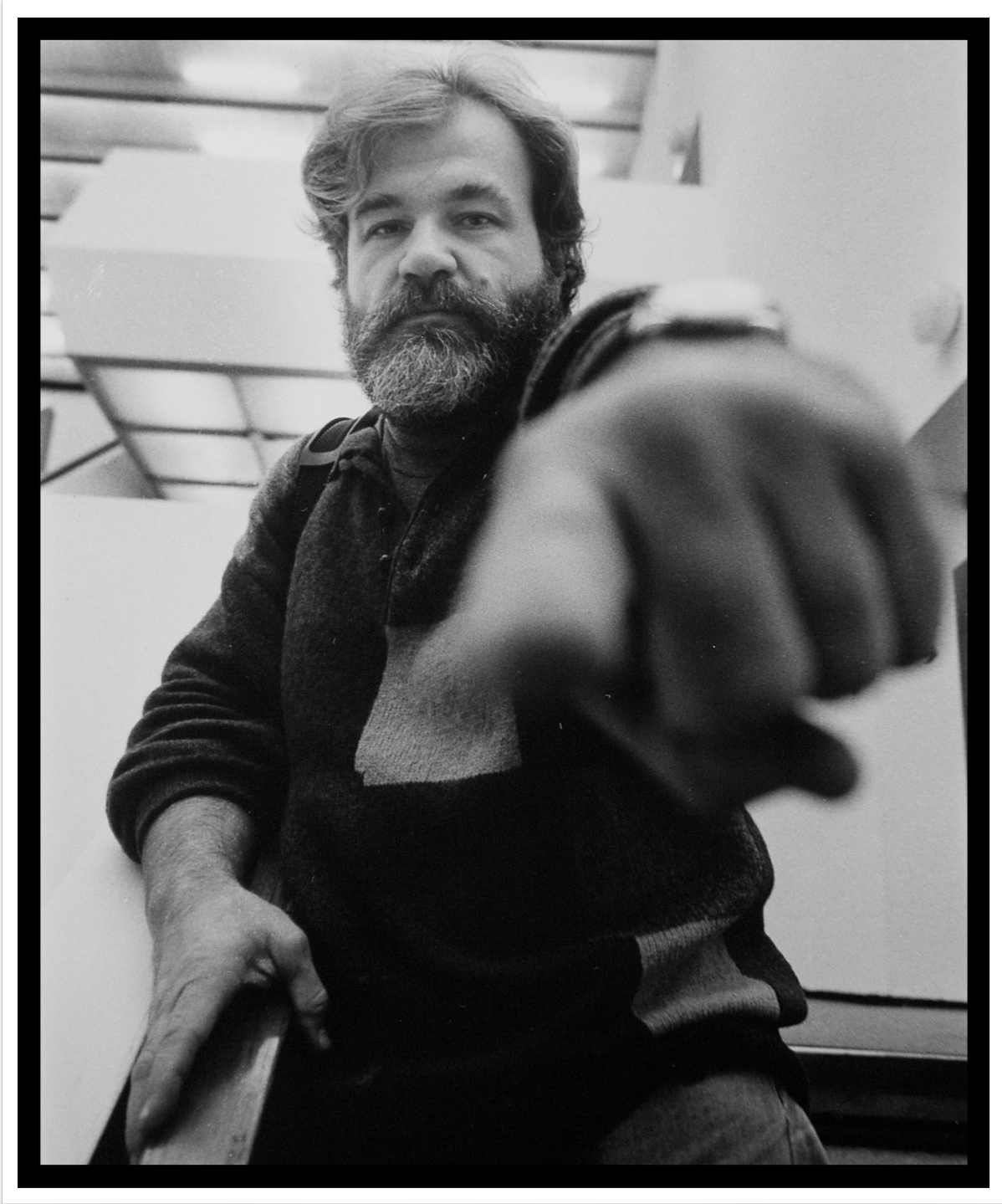
⁵¹ Webové stránky ŠTF: <http://www.stf.katowice.pl/andrzej/>

Andrzej Koniakowski, z cyklu „Młodość, lata 70-te” (Młodość, 70. léta).

III. Host společnosti Piotr Szymon

Piotr Szymon, foto Józef Wolny

Piotr Szymon se narodil v roce 1957 v Zabrze. Byl fotografem a pedagogem, členem ZPAF ve Slezském obvodu.

Vychoval početnou skupinu fotografů na Akademii výtvarných umění v Katovicích a na Soukromé vyšší odborné škole v Bielsku-Białej. Mnohé z nich připravil ke studiu na Institutu tvůrčí fotografie v Opavě. Říkalo se o něm, že byl symbolickým „otcem“ slezských fotografů.

Jeho fotografická cesta nebyla nijak jednoduchá, ani krátká. Byla však velmi důsledná.

Po absolvování střední školy se stal studentem práv na Slezské univerzitě v Katovicích. Studia však nedokončil. V rámci vojenské služby začal pracovat v těžebním průmyslu.

V letech 1986-1991 pracoval v Muzeu historie Katovic a poté jako fotografický technik na ASP v Krakově, pobočka Katovice. Byl také instruktorem fotografie v klubu „Tęcza“ v Tychách. Patřil také do Tyského fotografického klubu KRON.⁵²

V roce 1994 zahájil studia na Institutu tvůrčí fotografie v Opavě. Absolvoval je s vyznamenáním a svou diplomovou práci vypracoval pod vedením známých a vysoce ceněných profesorů Jindřicha Štreita a Vladimíra Birguse.

V jeho tvorbě lze pozorovat čtyři základní témata: poutníci, Romové, portrét a umělecký experiment.

Člověk byl vždy středem jím konstruovaných fotografických příběhů.

„Ve své tvorbě se Piotr Szymon opakovaně vracel ke stejným vláknům. Několik let fotografoval poutníky z Kalvarie Zebrzydowské, na snímcích zachytil i Kalwarii Paławskou a Grabarku.

Systematické návraty ke stejným tématům odhalují reflexivní povahu jeho fotografií. Nešlo pouze o popis událostí, ale o sociologický přístup k fenoménu tajemství a potřeby posvátna, zakořeněné v lidské přirozenosti. Poutníci byli ukazováni jako svědci víry, světci laici.

---

⁵² Dorota Gałązek, v knize „Piotr Szymon - fotografie, ASP v Katovicích, 2017, str. 5

Dlouholetá účast na mystériích ovlivnila i vznik individuálního Szymonova portrétního stylu, který lze nazvat humanistickou fotografií. Jeho obrazy odhalují univerzální příběh o člověku a složitosti jeho povahy.

Otevřený přístup a živý zájem zbavený stereotypů a předsudků vzbudil důvěru hrdinů jeho fotografií, kteří se nechali zachytit v různých, často intimních, náboženských (poutnických) či rodinných situacích, jako je tomu v případě Romů. „⁵³

Zemřel tragicky v roce 2005, na vrcholu své kariéry.

---

⁵³ Ada Grzelewska, kurátorka výstavy „Piotr Szymon. Fotografia“, 2017. <https://muzeumslaskie.pl/pl/wystawy/piotr-szymon-fotografia/>

Piotr Szymon, z cyklu fotografii Kalwaria Zebrzydowska 1992-2005

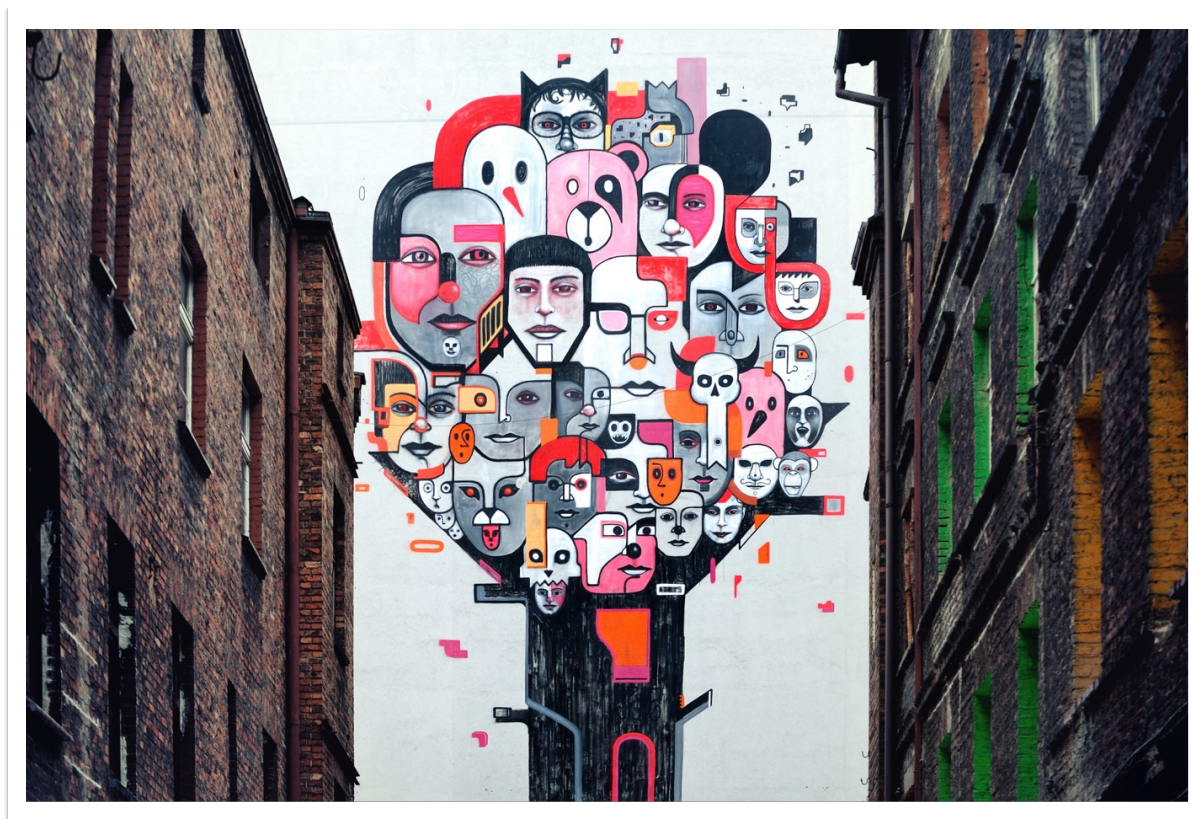
IV. Profily vybraných členek a členů ŠTF, se kterými jsem vedl osobní rozhovory

Adam Sowa

Pochází z Katovic, ale již několik let žije v Zelené Hoře. Povoláním počítačový grafik, vášnivý fotograf.

Neustále se snaží zadržovat to, co pomíjí, co bylo zapomenuto, ačkoli je to často ještě v dosahu zraku. V ulicích hledá kontrasty, místa, kde se prolínají světy.

Autor tisíců fotografií čekajících na vyvolání...

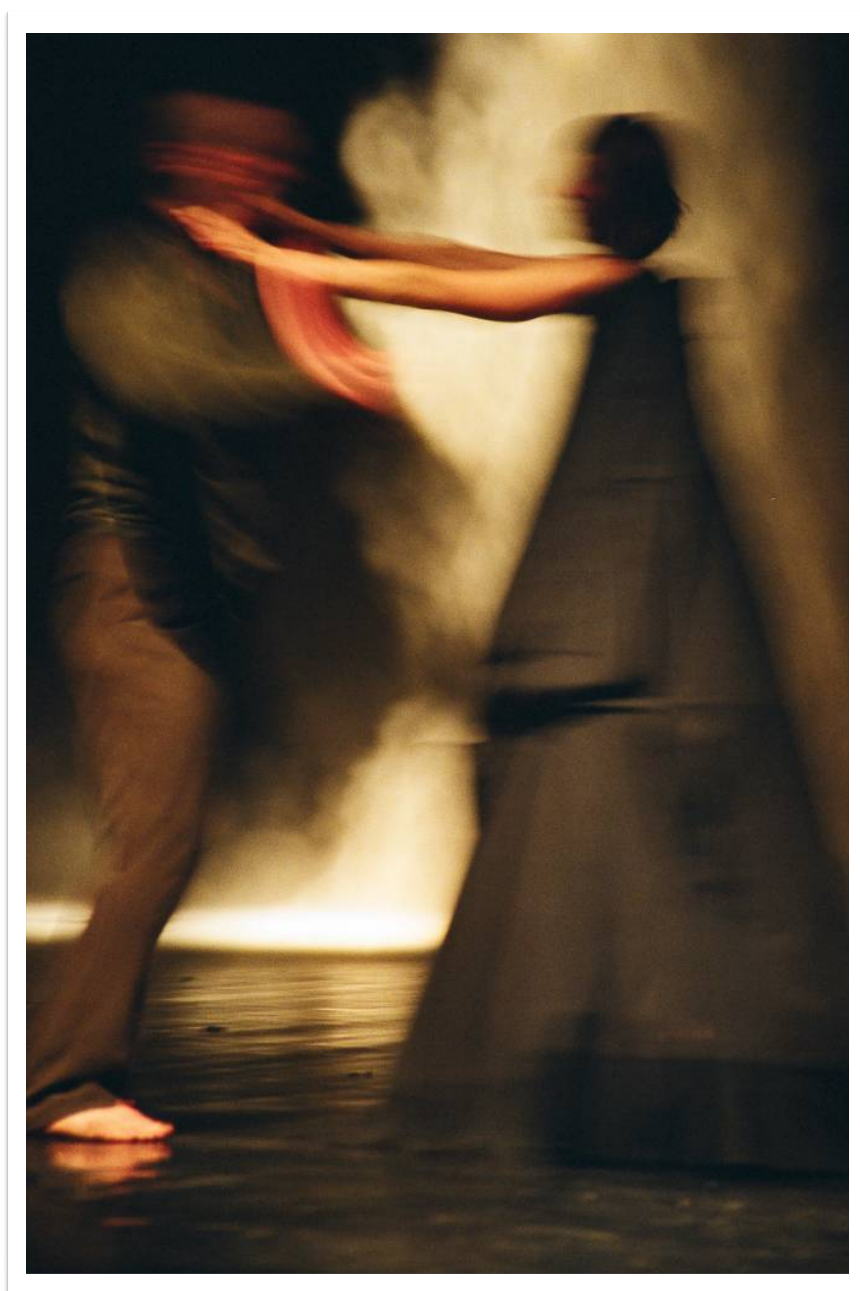
Adam Sowa, z cyklu „Przenikanie“ (Pronikání“).

Agnieszka Łakomy-Chłosta

O fotografii se začala zajímat v roce založení skupiny ŠTF, tedy v roce 2002. Své dobrodružství začala fotografickými workshopy v rámci Konference současného tance v Bytomi. O rok později vstoupila do Slezské fotografické společnosti.

Nerad fotí lidi, ale zajímá ji fotografování tance a přírody. Fotografie je její koníček.

Agnieszka Łakomy-Chłosta. Foto z Konference současného tance v Bytomi.

Arkadiusz Bała

Ročník 1965 - rodák z Czeladzi, i když většinu života strávil v Sosnowci, před několika lety se vrátil do rodného Czeladź.

Vychovatel v jednom dětském domově v Sosnowci, později učitel na střední všeobecně vzdělávací škole v Katovicích, manažer v různých slezských IT firmách - dodnes spjatý s IT průmyslem.

Odkud si pamatuje, doprovázel jej fotoaparát. Začínal se Smienou 8 a jako malý kluk, kráčejič ve stopách svého otce, fotografoval vše, co upoutalo jeho pozornost. Tank v Muzeu Polské Armády, letadlo, květiny... Cizí mu nebyly ani expoziční tabulky a ruční expozimetry. Vývojnice, zvětšovač „Krokus“, maska, kyvety naplněné vývojkou, přerušovač a fixátor ...

Pokusy s větším obrázkem se objevily, když se nám podařilo koupit za nevelké peníze Lubitel 166. Fotografoval jím Závod míru... Poté se do jeho rukou dostal Zenitem 12 XP a následně vytoužená Minolta Maxxum 300 si.

Pak na jeho dveře začala nesměle klepat digitální fotografie. Prvním digitálním fotoaparátem byl Canon G5, poté systém Pentax. Dnes je jeho oblíbeným zařízením bezzrcadlový systém Fuji.

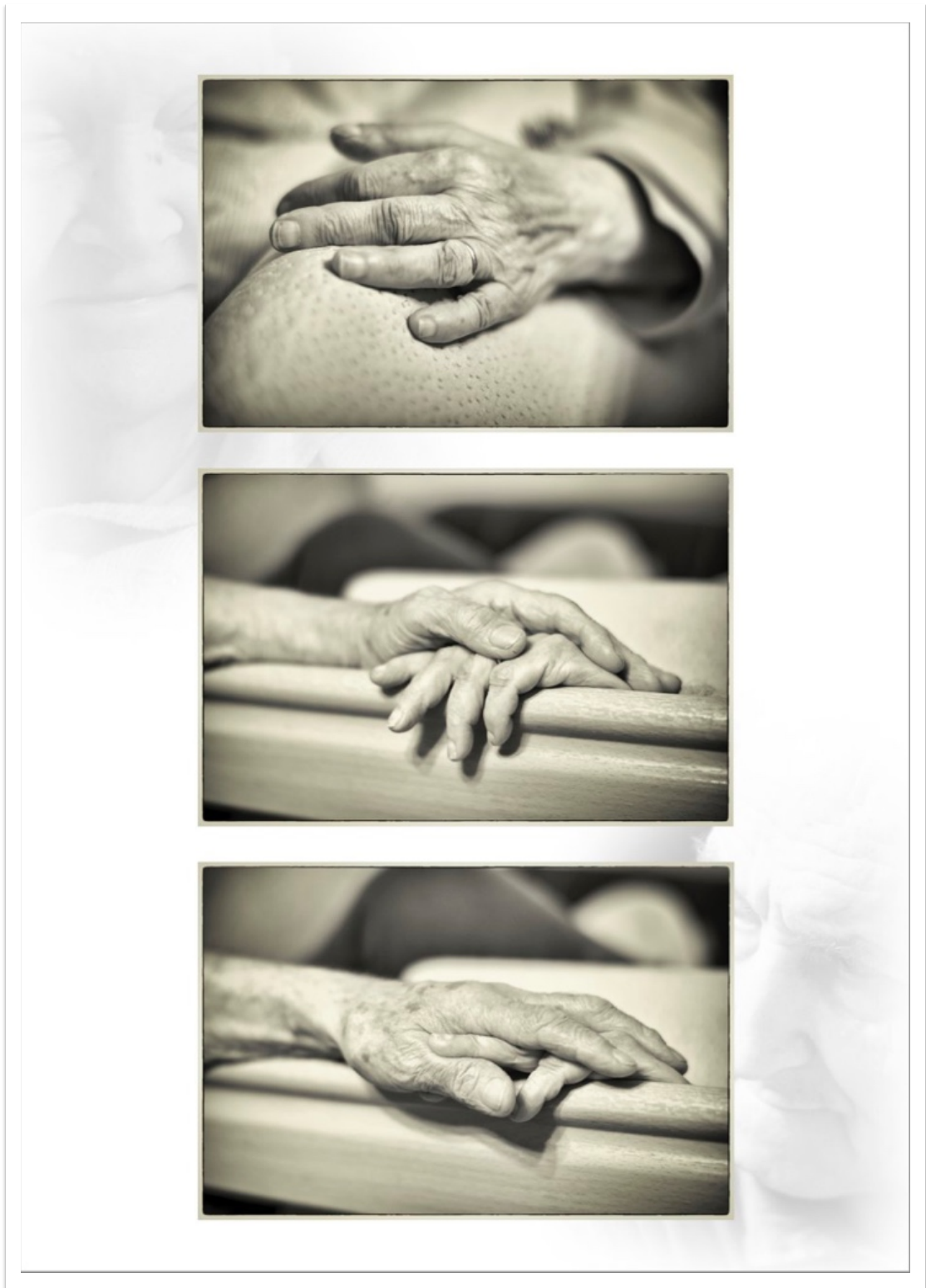
Od roku 2003 je spojen se Slezskou fotografickou společností a právě ŠTF je jeho fotografickým místem na Zemi. Zde se setkal se svými mistry - Józefem Wolnym a Andrzejem Koniakowskim a také s fantastickými přáteli, se kterými mohl sdílet svou fotografickou vášeň. Spolu s ŠTF se zúčastnil mnoha výstav.

Neustále hledá a snaží se, aby slova Jana Sunderlanda byla mottem toho, co dělá:

„Fotografuj jen to, co se Ti líbí nebo co Tě zajímá. Ale mějte na paměti, že Van Gogh dokázal vzít staré boty jako námět obrazu a vytvořit mistrovské dílo.“

Jan Sunderland

Fotografie je pro něj jakýmsi strojem času, který dokáže přenášet do jiné doby, do jiné dimenze a na jiná místa - místa, která jej zajímají nebo která se mu líbí ...

Arkadiusz Bała - „Pomiędzy problemem a tajemnicą” „Mezi problémem a tajemstvím”, 2019.

Barbara Szewczyk-Szelka

Internetová přezdívka - Basza. Členka představenstva Asociace polských uměleckých fotografů.

Největší potěšení jí přináší portrétování lidí (portrét přírodní, psychologický, novinářský, dříve i kreativní, pózy) a míst, do kterých vstupuje pokrok, která mění svou podobu, ztrácejíc původní kouzlo a atmosféru. Nejbližší jsou jí sociologická, humanistická, dokumentární a pouliční fotografie. Fotografování je jejím koníčkem, vášní a způsobem života.

Tohle o sobě říká:

„Mým snem je nasednout do auta, položit svůj fotoaparát na sedadlo spolujezdce a vydat se, nespěchajíc, jako Robert Frank, před sebe. Zastavit se, hovořit s lidmi, které potkám, a vyprávět jejich příběhy prostřednictvím fotografií.

Pozorováním lidí v různých prostředích a koutech světa neustále znovu objevuji poselství The Family of Man: „Uvnitř jsme všichni stejní. Nikdy nás to nepřestane udivovat.“

Skutečná fotografie je pro mě aktem bez zásahů. Nearanžuji ani nerežírují snímky. Při fotografování se snažím být neviditelná. Zpracování souborů v grafických programech omezují na nezbytné minimum.

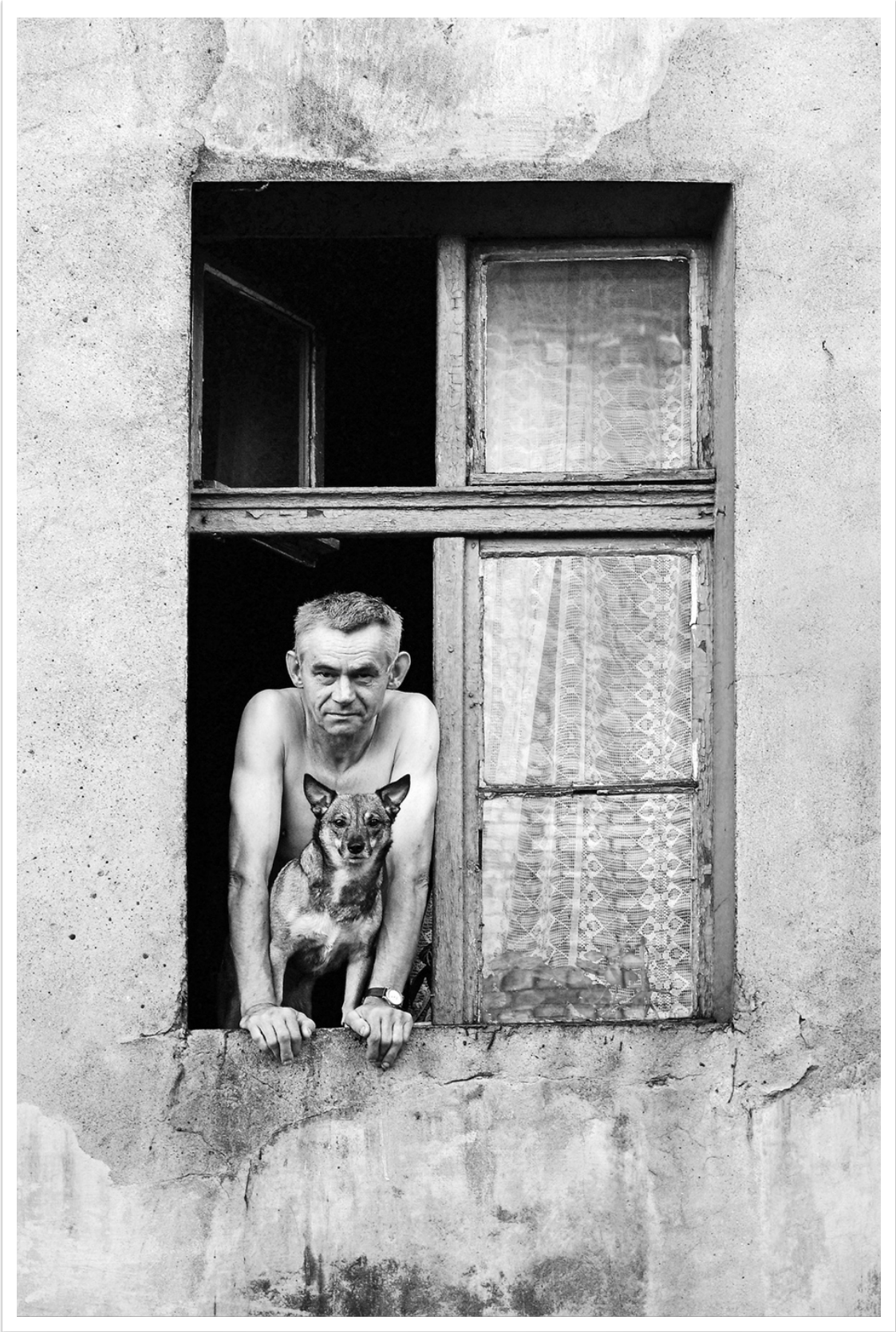
Nakonec jsem se přestal soustředit na drobnosti a řídím se radou Tonyho Vaccara⁵⁴: „Nedělejte si starosti s tím, jak dobrá bude fotografie z hlediska podmínek a světla. Mimo všechno ji pořídíte. Pokud mohou oči něco vidět, vyfoťte to.“ Ne vždy je důležité, co fotografie ukazuje. Důležitější je, o čem hovoří.“⁵⁵

---

⁵⁴ Tony Vaccaro (nar. Michelantonio Celestino Onofrio Vaccaro; 20. prosince 1922) je americký fotograf nejlépe známý svými fotografiemi pořízenými v Evropě v letech 1944 a 1945, jak rovněž v Německu bezprostředně po druhé světové válce. Následně se stal módním a lifestylovým fotografem pro americké časopisy.

⁵⁵ Shrnutí autorova rozhovoru 26. června 2022

Barbara Szewczyk-Szelka

Janusz Drobisz

Ročník 1987, fotograf narozený ve Slezsku, žijící a pracující v Zakopaném.

Student Institutu tvůrčí fotografie Slezské univerzity v Opavě. Člen Slezské fotografické společnosti a fotografické skupiny „NATECHWILE“. Jeden ze spoluzakladatelů fotografické skupiny O/S.

Hledač dobrých myslí. Ve svých dílech se často dotýká tématu paměti a vztahů – jak mezilidských, tak vztahů mezi lidmi a jejich prostředím.

Kurátor výstav mj. v Gliwické Galerii „na6“, Galerii „Ciasna“ v Jastrzębie-Zdrój, BWA v Kielcích a Galerii současného umění „WINDA“ v Kielcích.

Spolutvůrce „Festivalu fotografie ve starých a alternativních technikách“. (V současné době Kielecký Festival fotografie „Fotoperiferie“) a člen Nadace Krajinná škola Kielce.

Janusz Drobisz

Krzysztof Gołuch

Fotograf a pedagog narozen v Rudě Śląské. V současné době žije a pracuje v Knurówě v Horním Slezsku, kde se již několik desetiletí věnuje práci s handicapovanými lidmi v místním Charitním centru.

Absolvent Pedagogicko-psychologické fakulty Slezské univerzity v Katovicích a Institutu tvůrčí fotografie Slezské univerzity v Opavě, kde se v současnosti dále vzdělává jako doktorand.

Ve své tvůrčí činnosti se zabývá dokumentem. Ve svých dlouhodobých projektech se často zabývá problémy lidské existence, zejména lidí s handicapem, kteří jsou často hrdiny jeho fotografií.

Člen Polského svazu uměleckých fotografů, autor knihy „Co siódmy” (Každý sedmý). Autor mnoha výstav a nositel prestižních ocenění.⁵⁶

---

⁵⁶ Za svou činnost byl v roce 2017 oceněn papežem Františkem medailí „Pro Ecclesia et Pontifice”. Laureát fotografických soutěží: první cena v soutěži Evropské unie „Przełamując stereotypy” (Přelamujíc stereotypy) pro studenty uměleckých škol (reprezentujíc Institut tvůrčí fotografie), Třikrát oceněný polským Grand Press Photo v roce 2022 za dlouhodobý projekt „Smak życia” (Chuť života), 2021 za jednu fotografii v kategorii „Życie codzienne” (Každodenní život) a v roce 2018 za set Hotel. Své fotografie vystavoval také za hranicemi Polska, mimo jiné na různých festivalech: Trasphtographiques v Lille ve Francii a PhotoSaintGermain v Paříži, Měsíc fotografie v Bratislavě, Prague Photo, Photokina v Kolíně nad Rýnem, Evropský měsíc fotografie v Lucemburku. Autorské výstavy 1989 Pastele, Krzysztof Gołuch, Osiedlowy Klub Tęcza, Tychy. 1995 Krzysztof Gołuch, výstava obrazů, Galeria działań Krekot, Miejska Biblioteka Publiczna, Ruda Śląska, 2008 Przełamując stereotypy, Klub Kultury Lokalnej Sztukateria, Knurowie 2009 Przełamując stereotypy, Muzeum Diecezjalne, Katowice. 2010 Przełamując stereotypy, Galeria Fotografii B&B, Bielsko-Biała. 2011 Olimpijczycy, Klub Kultury Lokalnej Sztukateria, Knurów. 2012 Olimpijczycy, IX Międzynarodowy Festiwal Fotografii w Rybniku, Rybnik. 2014 Przełamując stereotyp, Galeria Katowice ZPAF, Katowice. 2015 Przełamując stereotyp, Galeria na 6, Gliwice. 2017 V práci, Arcidiecézní muzeum Olomouc/ Café Amadeus, Olomouc. Co siódmy, Wieża Ratuszow, Świdnica,(v rámci 30. Dnů fotografie). 2018 V práci, Galerie KUPE, Opava. Co siódmy, Galeria ZPAF Katowice, Katowice, V práci, Měsíc fotografie v Bratislavě, Kaple svatého Jana Evangelisty. 2020 Hotel, Muzeum Historii Katowic. 2021 Hotel, Galeria im. Śleńdzińskich, Białystok. 2022 Hotel, Galerie KUPE, Opava.

Krzysztof Gołuch z cyklu Hotel, 2018

Krzysztof Strzoda

Ročník 1967, žije a pracuje v Katovicích. Člen Asociace polských uměleckých fotografů, Asociace tvůrců „Fotoklubu Polské republiky.“

Působí také v rámci Slezské fotografické společnosti, skupiny „Fotografové“ a dalších tvůrčích skupin.

Stipendista Maršálka Slezského vojvodství v oblasti kultury (2019), účastník programu „Lokata w Kulturę“ (Depozit v Kultuře) realizovaného Katovicemi Městem zahrad (2020). Mezinárodní federace uměleckých fotografů (FIAP) mu v roce 2012 udělila titul Artist FIAP (AFIAP) a následně v roce 2013 titul Excellence FIAP (EFIAP).⁵⁷

Umělecký fotograf, tvoří jak s využitím digitálních fotografických médií, tak na základě historických analogových technik, zejména platinotypu (velkoformátová díla z digitálních negativů).

Je také audiovizuálním tvůrcem, využívajícím intermediálního synergického efektu.

---

⁵⁷ Laureát mnoha fotografických soutěží: mj. získal dvakrát Grand Prix bienále horské fotografie v Jelení Hoře (2014, 2020) a dvakrát Grand Prix v soutěži jm. Jan Sunderlanda „Krajobraz Górski“ (Horská krajina) (2013, 2015), 1. cena v kategorii alternativní fotografie v soutěži „Then and Now 2020“, cena v kategorii Video Art na 4. mezinárodním bienále „Definition of Space 2020“, 3. místo a několik ocenění v „International Photography Awards (IPA)“ (2011, 2012, 2013), Medal Deutscher Verband für Fotografie na „Německém mezinárodním DFV-Photocup 2012“. Svá díla představil na více než 200 výstavách po celém světě. Samostatné výstavy: „Górskie etiudy“ (Horské etudy) (2020), „(nie)ulotne ((ne)pomíjivé)“ (2019), „(nie)ostrość widzenia“ ((ne)ostrost vidění) (2018), „Tatry“ (2017), „Tatrzańskie wariacje“ (Tatranské variace) (2016, 2020), „Szlakiem światła i cieni“ (Stezka světla a stínů) (2014). Jeho díla se nachází v soukromých sbírkách v Polsku, Německu a USA a také ve sbírkách mnoha institucí po celém světě.

Krzysztof Strzoda

Marcin Tomalka

Pochází z Bytomi. Od roku 2003 působil jako fotoreportér mj. v Dziennik Zachodni a Gazeta Wyborcza.

Jako freelancer spolupracoval s polskými i zahraničními fotografickými agenturami.

V současné době provozuje vlastní firmu, ve které vytváří reklamní, portrétní a katalogové fotografie. Obsluhuje také firemní akce a konference. Věnuje se také svatební fotografii.

Členem Slezské fotografické společnosti se stal hned na jejím počátku, v roce 2002. Poté studoval na Institutu tvůrčí fotografie v Opavě.

Marcin Tomalka

Marek Locher

Ročník 1975. Profesně se věnuje počítačové grafice v architektonickém průmyslu, ale má také technické hornické vzdělání.

O fotografii se začal zajímat v roce 2002. Leitmotivem jeho tvorby je postindustriální architektura Horního Slezska, zejména mizející, zničená postindustriální místa a proces jejich likvidace. Zabývá se také fotožurnalistikou ukazující život obyvatel starých dělnických čtvrtí.

A když nefotografuje postindustriál, vždy jej to táhne k těžbě a hledá tam fotografická témata.

Spolupracuje s těžebními společnostmi a odborným tiskem. Autor několika samostatných výstav, účastník kolektivních výstav v Polsku i v zahraničí a porotce fotografických soutěží s industriální tematikou.

Marek Locher o sobě říká:

„Ve fotografii mě zajímá dokumentování přítomnosti viděné prizmatem minulosti nebo její přímé souvislosti s minulostí. Kromě toho jsou důležití lidé, emoce, situace a život.

Fotografování je pro mě potěšením, touhou poznávat lidi a místa a možností zaznamenat snímky ze svého života, což považuji za důležité a zásadní.“⁵⁸

---

⁵⁸ <https://mareklocher.pl/contact>

Marek Locher

Michał Jędrzejowski

Ročník 1983. Vystudoval Organizaci filmové a televizní produkce na katedře rozhlasu a televize Slezské univerzity v Katovicích. Vystudoval Institut tvůrčí fotografie v Opavě. V současné době je spojen s Ateliérem fotografie Akademie výtvarných umění v Katovicích.

Stipendista Maršálka Slezského vojvodství v oblasti kultury pro rok 2012. Ve svých projektech se zaměřuje především na široce chápaný fotografický dokument. Zúčastnil se řady samostatných i skupinových výstav (mj. v rámci Měsíce fotografie v Krakově, Opolského festivalu fotografie).

Laureát fotografických cen Newsweek Newsreportaż, Slezská Tisková Fotografie.

Spolu s Tomaszem Liboskou obdržel 1. cenu v soutěži Grand Press Photo a společně vytvořili sérii setkání s fotografy „Poza Kadrem“.

Publikoval v takových titulech jako Architektura & Biznes, Polityka, Architektura, Vice Magazine.

Ze série „Wojownicy” (Bojownicy), 2008, foto Michał Jędrzejowski a Tomasz Liboska

Michał Krawczyński

Narodil se v roce 1976 v Chorzowě. Žije v Paniówkách.

S fotografií se vážně setkal až ve škole. Vystudoval Technickou školu fotografie v Katovicích - Piotrowicích.

Do ŠTF přišel v roce 2005 po rozhovoru s Józefem Wolnym, tehdejším šéfem fotoreportérů Super Expressu.

Říká, že fotografie je úžasná příležitost ukázat, co je neviditelné a nesamozřejmé.

Médium je jeho osobní výpovědí. Jedna emotivní fotografie může ukázat více než sto slov. Často totiž vypráví hlubší příběh, který je možné vidět v očích fotografované osoby.⁵⁹

Spolupracoval s tiskem, fotografoval ve filmových a divadelních inscenacích. V současné době se zabývá svatební, obchodní, firemní, portrétní, dámskou a módní fotografií.

Michał Krawczyński

---

⁵⁹ Rozhovor autora s Michałem Krawczyńskim

Michał Szalast

Fotoreportér a filmař dokumentarista. Zrozen a nerozlučně spjatý s Horním Slezskem.

Vystudoval historii na Slezské univerzitě v Katovicích. Člen Polského svazu uměleckých fotografů. Pedagog na Institutu Tvůrčí Fotografie Slezské univerzity v Opavě. Na VŠE v Katovicích na katedře designu a analýzy komunikace vede Fotografický workshop.

Působil jako fotoreportér (mj. pro: Dziennik Zachodni, Super Express, Polská tisková agentura, East News, Forum)

Účastník mnoha fotografických výstav. Kurátor, který tvořil mj. výstavu Krzysztof Gołuch: V práci, uvedená v roce 2018. v rámci Měsíce fotografie v Bratislavě.⁶⁰

Některé z příběhů, na které se díval svým fotoaparátem, byly: Olympijské hry v Pekingu, Albíni u Viktoriina jezera, náboženské rituály Andalusie, komerční strategie přežití Masajů.

Laureát soutěží novinářské fotografie (BZ WBK Press Photo, Silesian Press Photo).

---

⁶⁰ Výstava Galerie Bez Domova v galerii Důl Wilson, Katowice 26.10.2002. Výstava „PORTRÉTY ...“, galerie MDK č. 1 Bytom, 23.05.2003 I. Kolektivní výstava ŠTF - Galerie ZPAF „Na piętrze“ Katowice, 9.09.2003 Výstava „Muzyka i Fotografia“ (Hudba a fotografie) Świątociołwice 17.10.2003 II. Kolektivní výstava ŠTF - Galerie ZPAF „Na piętrze“ Katowice, 8.02.2006 výstava „Albino“ Le Mois international de la Photographie éclectique de Dol-de-Bretagne 06.06.2013 Výstava „O czym nie chcemy zapomnieć“ (Na co nechceme zapomenout) Siemianowice Śląskie 14.06.2014 III. Kolektivní výstava ŠTF Katowice 7.11.2014 Výstava „Impromptus photographiques' à Midi Libre“ Montpellier 03.03.2015. Fotografie jako neocenitelná paměť Portrét, výstava ŠTF. Galerie Andromeda Tychy 11.04.2015 Posoutěžní výstava BZW BK PRESS PHOTO 2014, Galerie Důl Wilson, Katowice 5. září 2015. Výstava „Linie Papilarne“ (Otisky prstů) Galeria ZPAF Katowice 07.10.2015. Výstava „Albinos of Tanzania“ (Albíni Tanzánie) v Galeria Katowice ZPAF 07.09.2016. Výstava fotografií - Michał Szalast: „Albinosi- Ludzie ze światła“ (Albíni - Lidé světla) Galerie „Sztukateria“ Knurów 18.5.2018. Výstava INT/EXT, Institut tvůrčí fotografie, Place Rihour, Lille 07.06.2018. Výstava „Mezičas“ Institut tvůrčí fotografie FPF SU, Dům umění Opava, 18.1.2019 Výstava „Daleko - Blízko“ Institut tvůrčí fotografie, Stredoeurópsky dom foto, Bratislava, 6.3.2019.

Výstavy s kurátorským dohledem, mj.:

Výstava Krzysztofa Gołucha „Co siódmy“ (Každý sedmý) Městské muzeum, Ruda Śląska 7.4. 2017.

Výstava Krzysztofa Gołucha „Co siódmy“ (Každý sedmý), Galerie Sztukateria, Knurów 19.5.2017.

Výstava Davida Macháče a Krzysztofa Gołucha, Umění nás spojuje, Prudnik, 2.2.2018.

Výstava Krzysztofa Gołucha „Co siódmy“ (Každý sedmý), v Galerii Katowice ZPAF, Katowice 5.4.2018. Výstava Krzysztofa Gołucha „V práci“, 28 MESIAC FOTOGRAFIE BRATISLAVA, Bratislava, 3.11.2018 spolukurátor Prof. Vladimír Birgus, výstava studentů tvůrčího institutu, fotografie „Made in Opava“, Muzeum historie Katovic, Katowice 16.01.2019. Spolukurátor Krzysztof Gołuch, výstava Arkadiusz Goli „Nieznany Dworzec“ (Neznámé nádraží) Ruda Śląska, 25.01.2019.

Michał Szalast

Kapitola 5. Seznam členek, členů a příznivců ŠTF⁶¹

Aleksa Grzegorz	Gross Mariusz
Bachir Magda	Gruszczyński Jacek
Bała Arkadiusz	Gruszewicz Monika
Bała Jan	Grzegorzówka Mirosław
Bartosik Gabriela	Grzelak Agnieszka
Bernacka-Jaroszewicz Zuzanna	Grzybowska Joanna
Borowska Agnieszka	Hayn Kaya
Bratko-Lityńska Joanna	Hernicki Rafał
Chandra Anna	Holewik-Delf Sebastian
Chandra Pranav	Jan Paweł
Chrobak Krzysztof	Jankowiak Krzysztof
Chrobak Marta	Jankowicz-Jankowiak Marta
Dąbrowska Jola	Jastal Bartosz
Dopierała Violetta	Józwa Waldemar
Drobisz Janusz	Kadis Krzysztof
Drygiel Renata	Kaja Jaka
Dudek Ania	Kapuścińska Renata
Dusza Karolina	Kasztalska Aleksandra
Dziechciarz Tomasz	Kaźmierczak Ireneusz
Dziopa Inga	Kłak Marta
Dziopa Łukasz	Knas Sławomir
Dziuk Jolanta	Kokolus Anna
Dziuk Marian	Konarska Kaja
Fanny Wiola	Koniakowski Andrzej
Fedelińska Monika	Kordowiak Sławomir
Gasidło Marcin	Kostoń Anna
Gołuch Krzysztof	Kowalczyk Anna
Górnicki Tomek	Kowenia Roman
Grados Victor	Krawczyński Michał

---

⁶¹ Údaje pocházejí ze seznamů osob prezentujících se na výstavách, akcích pod širým nebem a ze skupiny ŠTF vytvořené na Facebooku.

Krzemiński Tomasz
Kucia Roman
Kuniej Viola
Langer Jan
Langiewicz Barbara
Ledwoch Przemek
Lee Marcel
Lidwin Jacek
Locher Marek
Lubocka Dorota
Łakomy-Chłosta Agnieszka
Łatacha Piotr
Łazarz Tadeusz
Łękawa Anna
Madej Kasia
Makuch Edyta
Malcharczyk Irek
Malinowska Anita
Mandal Agnieszka
Maria Anna
Matys-Kordowiak Karolina
Michalik Mateusz
Miller Krzysztof
Miszta Alicja
Murawa Antonina
Musielak Adam
Muszyński Daniel
Nosal Beata
Nowak Dominik
Paciej Marzena
Pagacz Sławomir
Pajor Agnieszka
Papas Eva

Pławska Grażyna
Pniok Krzysztof
Pohl Adriana
Pojda-Dziekońska Monika
Prędką Ania
Przybyłek Olga
Pyka Grzegorz
Rączka Adam
Rerych Jarosław
Różański Janusz
Sauermann Daria
Schmidt Piotr
Skorek Sylwia
Skotnicki Piotr
Smyła Robert
Sobczyk Sławek
Sowa Adam
Stangrecki Robert
Stefański Rafał
Stępień Tomasz
Stęplewska Ewa
Stojka Iwona
Strzoda Krzysztof
Szalast Michał
Szewczyk Barbara
Szmak - Paszkowski Grzegorz
Szojda-Pallado Olek
Szortyka Iwona
Szydło Natalia
Szydło Zdzisław
Szyma Monika
Szymala Jakub
Szymczyk Jakub

Szymon Piotr
Ślusarek Alina
Środa Andrzej
Tkacz Piotr
Tomaka-Wójcik Anna
Tomalka Marcin
Tomaszewski Robert
Trzcionka Marta
Wander Iwona
Warcholiński Adam
Wachoł Adam
Wątrobiński Jan
Wesołowski Marek

Wieczorek Magdalena
Wis Damian
Wit Rafał
Wojtaszek Kazimierz
Wolczyński Duszan
Wolny Józef
Wolny Katarzyna
Wołoch Anna
Yemet Daniel
Zafon Veroniq
Zgoda Kazimierz
Zwolińska Helena
Zyguła Dorota

Závěr

Slezská fotografická společnost byla skvělým projektem, ale zároveň osobní potřebou širší existence ve stejné skupině jejich tvůrců. Měla také organizovat výstavy, integrovat fotografické kroužky a propagovat dobrou fotografii a její autorry.

Tři hlavní postavy ŠTF - mentoři skupiny, byli umělci s dobře zavedenou uměleckou pozicí.

Józef Wolny reprezentoval prostředí fotoreportérů, Andrzej Koniakowski umělce spjaté se ZPAF a Piotr Szymon pod vlivem Institutu tvůrčí fotografie v Opavě, místní školu dokumentu na čele s profesory Jindřichem Štreitem a Vladimírem Birgusem.

Podle odhadů jejích členů se za posledních 20 let její existence mohlo setkání skupiny zúčastnit celkem 180 až 200 osob.

Do této skupiny patřilo mnoho talentovaných autorů, kteří bohužel díky přítomnosti v ní vypluli na širé vody, nezískali uznání ve fotografickém světě.

Někteří z nich později fotografování úplně opustili nebo z ní trochu zklamání opustili aktivní účast ve skupině, jako Krzysztof Pniok, Grzegorz Pyka nebo Michał Jędrzejowski.

Našli se však i lidé, kteří se setkání ŠTF účastnili, jelikož chtěli patřit do této skupiny. A pro ně byla velmi důležitá společenská setkání, která se pravidelně odehrávala na různých místech, často v kavárnách či pubech. K další příležitosti k setkávání samozřejmě přispěly pokračující diskuse o fotografii, občasné plenéry či výstavy, které byly kolektivní formou představení členů ŠTF okolnímu světu, což sloužilo jejich propagaci.

Ne pro všechny členy byla ŠTF však dostatečným hnacím motorem, aby rozvíjeli své vlastní zájmy.

Přesto si mnoho z těchto lidí našlo cestu do světa fotografie. S činností v ŠTF to však bohužel nesouviselo. Společnost sama pomáhala svým zakladatelům uspokojovat jejich individuální umělecké potřeby související s jejich vlastní kreativitou.

Domnívám se, že v ŠTF chyběly pokusy, možná vůle své členy silně a aktivně prosazovat.

Někteří lidé, kteří byli od počátku často spojováni se Slezskou fotografickou společností, vkládali do této skupiny velké naděje i vlastní ambice. Po nějaké době si ale uvědomili, že spolek nedokáže naplnit očekávání, která do něj vkládali. Svou novou tvůrčí cestu proto začali hledat na jiných místech.

Dobrym příkladem osob, které si našli své místo ve světě fotografie, ale nečinily to díky ŠTF je Michał Szalast, který když se dostal do redakce Super Expressu, byl současně spolupracovníkem Józefa Wolného z ŠTF. V redakci se ale nejednalo o jakoukoli pomoc zkušeného fotografa mladšímu, začínajícího zde svou kariéru kolegovi⁶², a samotná známost nebyla něčím, co by jakkoli změnilo jeho životní cestu a existenci v této redakci.

Michał Szalast na toto období vzpomíná takto:

„Když jsem se objevil jako mladý fotograf v redakci Super Express. ve které pracoval Józek, byl velmi překvapen, nekladl žádné překážky, ale ani nepomáhal „...“ znali jsme se ze Slezské fotografické společnosti – myslím, že docela dobře, proto mi dlouhou dobu říkal Marcin, přestože se jmenuji Michał Szalast.“⁶³

Mezi osoby, které jsou dnes velmi ceněnými tvůrci patří rovněž Krzysztof Gołuch, který si poměrně rychle uvědomil, že samotná ŠTF má mnohem méně co nabídnout než stojící po jeho boku, ve stínu Józefa Wolného a Andrzejem Koniakowskim vynikající pedagog a kolega Piotr Szymon. Velkým magnetem byla rovněž samotná univerzita, kterou Piotr Szymon vystudoval, tedy opavský Institut tvůrčí fotografie.

Krzysztof Gołuch je příkladem umělce, který byl v ŠTF téměř od samého začátku, který se během výstavy Galerie Bez Domova setkal s Piotrem Szymonem, aby se po nějaké době, stojíc trochu stranou společnosti, mohl samostatně rozvíjet po boku svého mistra a mentora.

---

⁶² Rozhovor autora s Michałem Szalastem, 28.06.2022.

⁶³ Rozhovor autora s Michałem Szalastem, 28.06.2022.

Právě Piotr Szymon se při osobních setkáních Krzysztofa Gołucha na Akademii výtvarných umění v Katovicích a dalších místech ujal svého talentovaného přítele a přemluvil ho ke studiu na Institutu tvůrčí fotografie v Opavě. Krzysztof tam stále studuje a končí svou doktorskou práci.

Joanna Nowicka se na naléhání přátel objevovala na setkáních ŠTF od samého začátku, ale jak sama říká - pouto k ní tehdy necítila. Krátce nato si našla cestu k další fotografické skupině, gliwickému Preclu. Když se však v roce 2006 rozhodla věnovat fotografování profesionálně jako fotoreportérka, požádala o pomoc přímo Józefa Wolného, kterému je za ni dodnes vděčná.

Józef Wolny, nezávisle na svém působení v ŠTF, se o ni postaral a ukázal jí tajemství novinářské fotografie a zároveň ji dobře připravil na profesi. Joanna Nowicka tak vybudovala své tiskové portfolio a jeho předvedením v redakcích navázala spolupráci s katovickou fotografickou agenturou Edytor, vedenou Rafałem Klimkiewiczem a Romanem Koszowským, jak rovněž s místní pobočkou Gazeta Wyborcza.⁶⁴

Michał Jędrzejowski se také objevil na několika prvních setkáních ŠTF. Dostal se tak, jelikož jako středoškolák narazil se svým spolužákem Michalem Łuczakem na Piotra Szymona, který úplně změnil jejich pohled na fotografii. V samotné společnosti ale necítil společný směr po boku Andrzeje Koniakowského a Józefa Wolného. Brzy se po přesvědčování Piotra Szymona stal studentem ITF. Dalším takovým umělcem byl Marek Wesołowski, který si natolik vážil své nezávislosti a individuality, že po jisté době s touto skupinou rozvázal své vazby.

Kromě Piotra Szymona pocházejícího z ITF se setkání ŠTF účastnilo několik dalších osob, které jsou nebo byli jejími příznivci a následně se rozhodli zahájit studia na české univerzitě v Opavě. To jsou dnes uznávaní umělci: Janusz Drobisz, Krzysztof Gołuch, Marcin Tomalka, Michał Jędrzejowski, Michał Szalast a Tomasz Jodłowski.

Kromě nich je třeba zmínit také mj. Bartosze Jastale, Agnieszkę Mandal a Michała Krawczyńskiego, kteří jsou úspěšní v oblasti svatební, rodinné a firemní fotografie.

---

⁶⁴ Rozhovor autora s Joannou Nowickou, 01.06.2022

Pro mnohé ze svých prvních členů a zakladatelů byla Slezská fotografická společnost nadějí na to, že rozvinou svou vlastní fotografickou tvorbu kultivací tradic a odkazu dřívějších fotografických společností existujících v Horním Slezsku a dalších regionech Polska.

Naděje, že se vše bude točit kolem fotografie, přiměla lidi přicházet na setkání, na kterých se občas objevovalo opravdu hodně nadšenců. Některých se zúčastnilo až třicet osob.

Magnetem pro mladé členy ŠTF byla jména mentorů skupiny: Andrzej Koniakowski, Józef Wolny a Piotr Szymon, který jako první z této trojice zvolil jinou cestu a zůstal s ostatními v přátelských vztazích. Možná pochopil, že myšlenka ŠTF je ve skutečnosti myšlenkou a hrou vymyšlenou Józefem Wolnym, kterou on jako člověk s velkým vůdcovským charismatem bude vždy ovládat a osobně také vedl tuto skupinu jako její guru, jak byl často nazýván členkami a členy ŠTF.

Zřejmě proto se Piotr Szymon v té době více angažoval v prostředí české univerzity ITF a své domovské Akademie výtvarných umění v Katovicích.

Piotr Szymon zahynul tragicky v létě 2005,⁶⁵ při výjezdu na dovolenou.

---

⁶⁵ Slezské muzeum, webové stránky: <https://muzeumslaskie.pl/pl/wystawy/piotr-szymon-fotografia/>

Piotr Szymon. Foto Józef Wolny

Druhý ze zakladatelů ŠTF Andrzej Koniakowski se z osobních a zdravotních důvodů musel v roce 2014 přestěhovat do Varšavy, kde žil se svým synem. Odtud, když už se nemohl dostavit na vernisáž třetí kolektivní výstavy ŠTF, hodnotil jednotlivé autory formou audio nahrávek svých výpovědí, následně zveřejněných na webových stránkách společnosti.⁶⁶

Zdravotní stav Andrzeje Koniakowského se v následujících letech dále zhoršoval. V dubnu 2016 přestal aktualizovat svůj fotografický blog a poslední slovo na svém profilu na Facebooku napsal 13. září 2018.

Bylo to slovo: „sním“.

Andrzej Koniakowski ztratil paměť a stále se potýká se zdravotními problémy. V současné době je v pečovatelském domu poblíž Varšavy.

Andrzej Koniakowski během pobytu v nemocnici 22.05.2019. Foto Jolanta Byliniak⁶⁷

Józef Wolny, zakladatel a hlavní tvůrce ŠTF, se v roce 2017 rozhodl změnit svůj život, avšak nadále zůstává sympatizantem společnosti.

⁶⁶ Archivní webová stránka ŠTF: <http://www.ŠTF.katowice.pl/archiwum/wydar.htm>

⁶⁷ Profil Andrzeje Koniakowského na Facebooku: <https://www.facebook.com/andrzej.koniakowski>

Postupně předával štafetu dalším členům společnosti. Po 15 letech v ŠTF se rozhodl, že by skupina měla mít někoho jiného, jeho nástupce, jako nového mentora. Projevila se u něj, jak sám říkal, jistá únava, rovněž samotným fotografováním, které bylo jeho hnacím motorem po většinu jeho dospělého života. Objevily se navíc zdravotní problémy, kvůli kterým chodil třikrát týdně na crossfitový trénink a hodně to zasahovalo do skupinových setkání. Brzy se Józef Wolny stal také dědečkem a chtěl se ve volném čase věnovat vnukovi.

V současné době je aktivním sympatikem ŠTF. Účastní se jednou měsíčně soutěží skupiny na Facebooku, objevuje se také na akcích pod širým nebem a na některých jejích setkáních.

Od roku 2017 ve skupině, která se také kontaktovala přes Facebook, pozice nových neformálních lídrů postupně vykonávali Karolina Dusza, která záhy odjela do zahraničí. Dále Krzysztof Strzoda, který pak předal kolík této štafety Arkadiuszi Balovi, který, ač se nepovažuje za šéfa ŠTF, vede tuto skupinu dodnes.

Během pandemie koronaviru byla přerušena setkání členů této komunity a samotná činnost byla výrazně omezena. V současné době se ŠTF opět začala scházet. Arkadiusz Bała pravidelně pořádá fotografické soutěže na internetovém účtu skupiny.

Na jaře tohoto roku se mezi současnými i bývalými členy skupiny rozešly informace o další kolektivní výstavě ŠTF, která se má konat letos na podzim. Zájem zúčastnit již deklarovalo několik desítek osob.

Organizátoři akce již nyní zvou všechny na vernisáž výstavy „20 let ŠTF“ v pátek 21. října 2022 v 18:00 do Siemianowického kulturního centra „Park Tradycji“.

Na otázku o své budoucnosti Józef Wolny, tvůrce ŠTF, říká:

„Věřím, že tato setkání, stejně jako samotná fotografie, v kombinaci dávají lidem pozitivní energii, takový životní „power“, ale ten může dnes dát rovněž sport

nebo jakékoli jiné činnosti, které člověku umožňují se v nich rozvíjet. Fotografie je příležitostí pro takový rozvoj.”⁶⁸

Arkadiusz Bala, současný neformální šéf ŠTF, dotazovaný o budoucnost společnosti ji vidí takto:

„Myslím, že pokud se najdou lidé, kteří nějakým způsobem udrží tento plamen pod ŠTF, bude ona v té či oné podobě pokračovat. Možná časem v té více internetové.” ... „Potřeba setkání, takových osobních, bude existovat neustále a myslím, že i plenéry budou tím, co lidi vytáhne z jejich domovů a znovu se budou chtít scházet.

Samozřejmě, že podkladem a úrodnou půdou k tomu, aby ŠTF vydržela sama o sobě, je jediná podmínka. Že se najde někdo, kdo bude dál přikládat do tohoto ohně.”⁶⁹

Za posledních dvacet let se svět hodně změnil a zrychlil. V této neformální společnosti je však stále několik aktivních osob, z nichž některé jsou stále z jejího starého týmu.

Po rozhovoru se členy skupiny mohu napsat, že je v současné době v relativně dobrém stavu, především proto, že po tolika letech existence stále funguje, a to i přes odchod či ústup jejich uměleckých opatrovníků a mentorů.

Členky a členové ŠTF cítí, že je stále potřeba setkávat se a hovořit o fotografii. Je pro ně stále velmi důležitým hnacím motorem a základním prvkem existence skupiny.

Slezská fotografická společnost podle mého názoru obstála ve zkoušce času jako přátelské sdružení osob, které v převážné většině tvořili amatéři, toužících po setkáních s podobnými nadšenci, aby si vyměnili zkušenosti a své fotografie podrobili hodnocení uměleckých opatrovníků a mentorů.

---

⁶⁸ Rozhovor autora s Józefem Wolnym 24.05.2022.

⁶⁹ Rozhovor autora s Arkadiuszem Balou 8. června 2022.

Zároveň mi tato společnost svou existencí a činností ukázala, že tvůrci v ní seskupení, pokud chtěli dosáhnout více a rozvíjet se v oblasti fotografie, proto, aby dosáhli úspěchu, museli sami najít svou vlastní uměleckou cestu.

Bibliografie

Vzhledem k nedostatku tištěné literatury je tato práce z velké části založena na rozhovorech s jejími členy a na archivních materiálech webových stránek ŠTF a materiálech aktuálně získaných od členek a členů společnosti.

- Boris von Brauchitsch „Mała historia fotografii“ (Malá historie fotografie), Wydawatelství Cyklady 2004.
- Kolekce George Eastman House, editovali Therese Mulligan a David Wooters „Historia fotografii od 1839 roku do dziś“ (Historie fotografie od roku 1839 do současnosti), Wydawatelství Taschen Publishing House / TMC Art.
- Dorota Głazek, Elżbieta Łubowicz, Piotr Muschalik, Ada Grzelewska, Bożena Cząstka-Szymon, Jindrich Štreit „Piotr Szymon fotografie“, vydala Akademia wýtvarnych umění v Katowicích, 2017
- Michał Szalast "Krzysztof Gołuch raná tvorba", Teoretická bakalářská práce, Vydal ITF, Opava 2019
- Ignacy Płazewski, "Dzieje polskiej fotografii" (Dějiny polské fotografie), vydavatel, Książka i Wiedza 2015
- Archivní webové stránky Slezské fotografické společnosti: <http://www.stf.katowice.pl/archiwum/wydar.htm>
- Webové stránky Slezské fotografické společnosti: <http://www.stf.katowice.pl>
- webové stránky Andrzeje Koniakowského: <http://www.andrzej.koniakowski.stf.katowice.pl>

Seznam jmen

Adamus Paweł / 32
Aleksa Grzegorz / 62,111
Bachir Magda / 111
Bała Arkadiusz / 8, 46, 47, 51, 69, 95, 96, 111, 120
Bała Jan / 111
Bartosik Gabriela / 111
Bernacka-Jaroszewicz Zuzanna / 111
Birgus Vladimír / 5, 90, 109, 114
Borowska Agnieszka / 111
Barącza Tadeusz / 13
Bartkiewicz Magda / 32
Bławicki Piotr / 23, 32
Bohdziewicz Anna 32
Bratko-Lityńska Joanna / 111
Bułhak Jan / 14
Bryczek Jakub 19, 25, 58
Chandra Anna / 111
Chandra Pranav / 111
Chrobak Krzysztof / 27,111
Chrobak Marta / 27, 111
Cząstka-Szymon Bożena / 123
Dąbrowska Jola / 111
Dederko Marian / 14
Dopierała Violetta / 111
Drobisz Janusz / 8, 99, 111, 116
Drygiel Renata / 111
Dudek Ania / 111
Dusza Karolina / 111, 120
Dziechciarz Tomasz / 21, 35, 54, 62, 111
Dziopa Inga / 111
Dziopa Łukasz /111

Dziuk Jolanta / 111
Dziuk Marian / 68, 111
Fanny Wiola / 111
Fedelińska Monika / 21, 54, 62, 111
Gadomski Stanisław / 16, 82
Gasidło Marcin / 21, 111
Gola Arkadiusz / 5, 23, 32,
Gołuch Krzysztof / 8, 21, 27, 36, 37, 40, 41, 54, 57, 58, 62, 100, 101, 109, 111, 115,
116, 123,
Górnicki Tomek /111
Grados Victor / 21, 49, 111
Gross Mariusz / 68, 111
Gruszczyński Jacek / 21, 34, 62, 111
Gruszewicz Monika / 111
Grzegorzówka Mirosław / 21, 111
Grzelak Agnieszka / 21, 62, 111
Grzybowska Joanna / 21, 34, 111
Hayn Kaya / 68, 70, 111
Hernicki Rafał / 21, 34, 111
Holewik-Delf Sebastian / 111
Jan Paweł / 111
Jankowiak Krzysztof / 111
Jankowicz-Jankowiak Marta / 111
Jastał Bartosz / 62, 66, 111, 116
Jędrzejowski Michał / 9, 107, 114, 116
Jodłowski Tomasz / 23, 32, 73, 75, 116
Józwa Waldemar / 21, 62, 66, 111
Kadis Krzysztof / 111
Kaja Jaka / 111
Kapuścińska Renata / 111
Kasztalska Aleksandra / 111
Kaźmierczak Ireneusz / 111
Klatka Grzegorz / 32

Kłak Marta / 111
Knaś Sławomir / 63
Kokolus Anna / 111
Konarska Kaja / 111
Koniakowski Andrzej / 7, 8, 16, 17, 19, 21-24, 28, 31, 32, 41, 49, 53, 54, 55, 58, 61, 62, 65, 68, 82, 85, 87, 88, 95, 111, 114, 115, 116, 119, 123
Kordowiak Sławomir / 111
Kostoń Anna / 27, 34, 111
Kowalczyk Anna / 111
Kowenia Roman / 52, 68, 111
Klimkiewicz Rafał / 23, 28, 29, 31, 32
Krawaczyński Michał / 9, 107, 114, 111, 116
Krzemiński Tomasz / 21, 41, 112
Kucia Roman 112
Kuczyński Józef / 14
Kułakowski Bogdan / 23, 27
Kuniej Viola / 112
Langer Jan / 21, 112
Langiewicz Barbara / 21, 27, 34, 40, 55, 63, 66, 112
Ledwoch Przemysław / 46, 47, 71, 72, 73, 112
Lee Marcel / 112
Lewczyński Jerzy / 16, 32, 82
Liboska Tomasz / 107
Lidwin Jacek / 112
Ligocki Alfred / 16, 82
Locher Marek / 9, 44, 63, 65, 105, 106, 112
Lubocka Dorota / 21, 41, 112
Łakomy-Chłosta Agnieszka / 8, 21, 55, 63, 66, 73, 94, 112
Łatacha Piotr / 112
Ławrywieniec Arkadiusz / 23
Łazarz Tadeusz / 112
Łękawa Anna / 112
Madej Kasia / 112

Makuch Edyta / 112
Malcharczyk Irek / 21, 41, 55, 58, 112
Malinowska Anita / 112
Mandal Agnieszka / 63, 112, 116
Marczuk Andrzej / 19, 32, 33
Maria Anna / 112
Markowska Agnieszka / 27, 112
Matys-Kordowiak Karolina / 112
Michalik Mateusz / 21, 112
Michalski Stanisław / 22
Mikolasch Henryk / 14
Milach Rafał / 32
Miller Krzysztof / 63, 112
Miszta Alicja / 63, 112
Monfort Benito R. / 13
Mucha Łukasz / 27, 112
Murawa Antonina / 63, 112
Musiał Janusz / 86
Musielak Adam / 112
Muschalik Piotr / 41
Muszyński Daniel / 112
Nosal Beata / 21, 34, 41, 54, 112
Nowak Dominik / 21, 34, 64, 112
Nyk Artur / 32
Paciej Marzena / 21, 64, 112
Pagacz Sławomir / 112
Pajor Agnieszka / 112
Papás Eva / 112
Pławska Grażyna / 112
Pniok Krzysztof / 21, 33, 40, 64, 112, 114
Podestát Václav / 5
Pohl Adriana / 21, 112
Pojda-Dziekońska Monika / 112

Prędką Ania / 112
Przybyłek Olga / 112
Pyka Grzegorz / 21, 112, 114, 127
Rączka Adam / 112
Rerych Jarosław / 112
Różański Janusz / 46, 112
Rydet Zofia / 16, 22, 82
Sawicz Zbigniew / 16, 32, 82
Sauermann Daria / 27, 39, 112
Schmidt Piotr / 112
Seko Kazimierz / 22
Sikora Tomek / 28, 29, 31, 32
Skorek Sylwia / 112
Skotnicki Piotr / 112
Smyła Robert / 21, 112
Sobczyk Sławek / 21, 112
Sobota Adam / 14, 15, 16, 36
Sowa Adam / 8, 68, 93, 112
Stangrecki Robert / 21, 33, 112
Stańko Tomasz / 60
Stefański Rafał / 112
Stępień Tomasz / 64, 112
Stęplewska Ewa / 112
Stojka Iwona / 112
Štreit Jindřich / 90, 114, 123
Stromenger Karol / 13
Strzoda Krzysztof / 9, 72, 102, 103, 112, 120
Sunderland Jan / 7, 21, 95, 102
Steichen Edward / 16
Stieglitz Alfred / 16
Stobierski Maciej / 32
Szajnok Tadeusz / 13
Szalast Michał / 5, 9, 21, 27, 34, 36, 39, 40, 55, 58, 60, 64, 68, 69, 109, 110, 112, 115,

116, 123.

Szewczyk-Szelka Barbara / 8, 64, 66, 97, 98, 112

Szmał - Paszkowski Grzegorz / 21, 27, 34, 39, 64, 112

Szojda-Pallado Olek / 112

Szortyka Iwona / 112

Szydło Natalia / 112

Szydło Zdzisław / 112

Szyma Monika / 112

Szymala Jakub / 112

Szymczyk Jakub / 21, 112

Szymon Piotr / 8, 17, 19, 20, 22, 24, 25, 27, 32, 40, 82, 89, 90, 91, 92, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 123,

Ślusarek Alina / 21, 113, 127

Środa Andrzej

Świetlik Andrzej / 28, 29, 31, 32

Tkacz Piotr / 113

Tomaka-Wójcik Anna / 113

Tomalka Marcin / 9, 21, 27, 34, 39, 40, 41, 54, 64, 66, 104, 113, 116

Tomaszewski Robert / 64, 113

Trzcionka Marta / 113

Wander Iwona / 113

Warcholiński Adam / 21, 34, 41, 113

Wachoł Adam / 21, 113

Wątrobiński Jan / 113

Wesołowski Marek / 21, 40, 113, 116

Wieczorek Magdalena / 113

Winiarski Jakub / 31

Wis Damian / 113

Wit Rafał / 113

Wojtaszek Kazimierz / 113

Wolczyński Duszan / 113

Wolny Józef / 11, 15-24, 26, 27, 28, 31, 32, 34, 35, 37-43, 46, 47, 49, 55, 56, 64-68, 72, 80-86, 89, 95, 108, 113-121, 128

Wolny Katarzyna / 113
Wołoch Anna / 68, 70, 113
Vaccaro Tony / 97
Yemet Daniel / 113
Zafon Veroniq / 113
Zgoda Kazimierz / 40, 65, 113
Zwolińska Helena / 65, 113
Zygmuntowicz Andrzej / 32
Zyguła Dorota / 65.

Autor práce: **Rafał Klimkiewicz**

Vedoucí práce: **Mgr. BcA. Michał Szalast**

Oponent práce: **MgA. BcA. Arkadiusz Gola, Ph.D.**

Překlad: **Michał Cigoš**

Počet normostran: **69**

Institut tvůrčí fotografie

Filozoficko-přírodovědecká fakulta v Opavě

Slezská univerzita v Opavě

Opava 2022